

4001y_Az_Y2017_Qiyabi_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 4001y Fəlsəfə

1 Fəlsəfənin özünəməxsusluğu nədən ibarətdir?

- fəlsəfə həqiqət və yanlışlığın nisbətini müəyyən edir
- fəlsəfə konkret elmi məlumatlara əsaslanır
- fəlsəfə öz prinsip və nəticələrini bəyan edir
- fəlsəfə məntiqi-nəzəri yolla özünün müddəa və prinsiplərini əsaslandırır
- fəlsəfə dünyanın mənəvi mənimləmə üsulunu bildirir

2 Fəlsəfənin metafizika kimi mümkünlüyünü hansı cərəyan inkar edirdi

- Pozitivizm
- İdealizm?
- Rasionalizm
- Ekzistensializm
- Paraqmatizm

3 Dini şüurun mövcudluq üsulu

- Duygulardır
- Mövhumatdır
- Məntiqi təfəkkürdür
- Etiqaddır
- Ayin və mərasimlərdir

4 Fəlsəfi təhsil mütəxəssisdə hansı keyfiyyət tərbiyə edir

- bunların hamısını?
- intizamlılıq
- dəqiqlik
- tənqidi yanaşma və müstəqillik
- əməksevərlik

5 Fəlsəfə dünyagörüşünün hansı səviyyəsinə daxildir

- mifoloji
- elmi
- emosional
- nəzəri
- adi-gündəlik

6 Fəlsəfə dindən nədə fərqlənir

- Bunların heç birində?
- İnsanın mütləq(bitkin) həqiqətə olan tələbatına cavab verməkdə
- Dünyagörüşünə səmtlənməkdə
- Konkret təcrübə və müşahidənin həddlərini aşmaqda
- Dünyanı rəşional şəkildə dərk etməkdə

7 İlk dəfə olaraq Filoşof terminini kim işlətməşdir

- Pifaqor
- Parmenid
- Protaqor
- Aristotel?

Platon

8 Kim ilk dəfə olaraq, fəlsəfəni nəzəri biliyin xüsusi sahəsi kimi nəzərdən keçirilmişdir

- Pifaqor
- Aristotel
- Protaqor
- Parmenid
- Platon

9 Fəlsəfənin idrak prosesinin mənşəyini və mahiyyətini öyrənən bölməsi necə adlanır?

- Antropologiya?
- Qnoseologiya
- Prakisologiya
- Naturfəlsəfə
- Ontologiya

10 İdrak metodları və prinsiplərinin işlənib hazırlanmasında fəlsəfənin hansı funksiyası özünü göstərir

- Metodoloji
- Evristik
- Tənqidi?
- İdraki
- Dünyagörüşü

11 Dünya haqqında biliklərin qazanılmasında fəlsəfənin hansı funksiyası təzahür edir

- Dünyagörüşü
- Evristik
- Metodoloji
- Tənqidi
- İdraki

12 Fəlsəfə ilə elm arasında ümumi cəhət nədən ibarətdir?

- Biliyin insanın fərdi mövcudluğu ilə əlaqələndirilməsi
- Biliklərin təcrübədə yoxlanması
- Subyekt-obyekt qarşılıqlı
- Rəşadət məntiqi tədqiqat metodları
- Biliyin praktik faydalılığı

13 Fəlsəfənin dünyagörüşü funksiyası nədən ibarətdir?

- Dəyərlərin öyrənilməsi və əsaslandırılması
- Dünyagörüşünü sistemləşdirmək və əsaslandırmaq
- Mədəniyyətin mahiyyətini təhlil etmək
- İdrakın metod və prinsiplərini işləyib hazırlamaq
- bütöv bir tam kimi dünya

14 Dəyərlərin öyrənilməsi və əsaslandırılması fəlsəfənin hansı funksiyasına daxildir:

- İdraki
- Dünyagörüşü
- Aksioloji
- Tənqidi
- Metodoloji

15 Fəlsəfənin predmetini təşkil edir

İnsanın psixik həyatı
İqtisadi sistem
Cəmiyyət
Təbiət

- Bütöv bir tam kimi dünya

16 Fəlsəfə elmdən nə ilə fərqlənir?

Biliyin sistemliliyi və əsaslandırılması ilə
Dünyanın dərk edilməsinin rəşional üsulu ilə
● Biliyin insana istiqamətlənməsi ilə
Dünyanın anlayışlarda inikası ilə
Həqiqəti əldə etmək cəhdi ilə

17 Qədim filosoflar ilk növbədə hansı suallar üzərində düşünürdülər?

diferensial anlayışı üzərində
şifahi xalq ədəbiyyatı üzərində
Dünyanın tək Allah tərəfindən heçdən yaradılması barədə
● dünyanın mənşəyi və mahiyyəti üzərində
Günəş sisteminin mənşəyi barədə

18 Bunlardan hansı fəlsəfənin predmetinə daxildir?

biliyin riyazi əsaslandırılması
biliyin eksperimental təsdiqi
● biliyin gercəkliyə münasibəti məsələsi
mürəkkəb sistemlərin idarə edilməsi
elmi nəzəriyyənin qurulması metodları

19 Fəlsəfənin meydana gəlməsi üçün zəruri mərhələ hansıdır?

- əqli əməyin fiziki əməkdən ayrılmasıdır
əkinçiliyin meydana çıxması
tayfa birliklərinin təşəkkül tapması
vaxtı hesablama sisteminin yaradılması
qədim demokratiya nümunələrinin meydana çıxması

20 Dünyagörüşünün əsas məsələsi nədir?

son məqsədlər haqqında məsələdir
biliyin gercəkliyə münasibəti
dünyanın dərk edilənliyi
ilk başlanğıclar haqqında
● insanın dünyaya münasibəti

21 Dünyagörüşünün əsas məsələsi

biliyin gercəkliyə münasibəti
son məqsədlər haqqında məsələdir
ilk başlanğıclar haqqında
● insanın dünyaya münasibəti
dünyanın dərk edilənliyi

22 Fəlsəfənin meydana gəlməsi üçün zəruri mərhələ

qədim demokratiya nümunələrinin meydana çıxması
vaxtı hesablama sisteminin yaradılması
● əqli əməyin fiziki əməkdən ayrılmasıdır

əkinçiliyin meydana çıxması
tayfa birliklərinin təşəkkül tapması

23 İlk fəlsəfi təlimlər

- konkret- elmi nəzəriyyələrdən ibarət idi
- dünya haqqında mifik təsəvvürlərin rasionallaşmasının nəticəsi idi
- miflərin nizamsız yığılması idi
- dünya haqqında astronomik təsəvvürlərdən ibarət idi
- bədii əsərlər idi

24 Qədim filosoflar ilk növbədə hansı suallar üzərində düşündülər

- Dünyanın tək Allah tərəfindən heçdən yaradılması barədə
- dünyanın mənşəyi və mahiyyəti üzərində
- diferensial anlayışı üzərində
- şifahi xalq ədəbiyyatı üzərində
- Günəş sisteminin mənşəyi barədə

25 Fəlsəfə ilə elm arasında ümumi cəhət nədən ibarətdir?

- Biliyin insanın fərdi mövcudluğu ilə əlaqələndirilməsi
- Rasional məntiqi tədqiqat metodları
- Biliyin praktik faydalılığı
- Subyekt-obyekt qarşılıqlı
- Biliklərin təcrübədə yoxlanılması

26 Deyərlərin öyrənilməsi və əsaslandırılması fəlsəfənin hansı funksiyasına daxildir

- Aksioloji
- Metodoloji
- Tənqidi?
- Dünyagörüşü
- İdraki

27 Fəlsəfənin idrak prosesinin mənşəyini və mahiyyətini öyrənən bölməsi necə adlanır

- Antropologiya?
- Naturfəlsəfə
- Praktisologiya
- Ontologiya
- Qnoseologiya

28 Kim ilk dəfə olaraq, fəlsəfəni nəzəri biliyin xüsusi sahəsi kimi nəzərdən keçirilmişdir

- Parmenid?
- Protaqor
- Aristotel
- Platon
- Pifaqor

29 İlk dəfə olaraq Filosof terminini kim işlətməmişdir

- Platon
- Pifaqor
- Protaqor
- Aristotel?
- Parmenid

30 Fəlsəfə dindən nədə fərqlənir

- İnsanın mütləq(bitkin) həqiqətə olan tələbatına cavab verməkdə
- Dünyanı rəşional şəkildə dərk etməkdə
- Dünyagörüşünə səmtlənməkdə
- Bunların heç birində?
- Konkret təcrübə və müşahidənin hüdudlarını aşmaqda

31 Dini şüurun mövcudluq üsulu

- Ayin və mərasimlərdir
- Etiqaddır
- Məntiqi təfəkkürdür
- Duygulardır
- Mövhumatdır

32 Fəlsəfənin metafizika kimi mümkünlüyünü hansı cərəyan inkar edirdi

- İdealizm?
- Rəşionalizm
- Paraqmatizm
- Pozitivizm
- Ekzistensializm

33 XIX əsrin II yarısında fəlsəfənin mümkünlüyünə qarşı şübhələr nədən qaynaqlanırdı

- Fəlsəfənin metafizika kimi dərk edilməsindən
- Yeni dövr rəşionalizmindən
- Konkret elmlərin fəlsəfədən ayrılmasından
- Bunların hamısından
- Metafizik sistemlər arasındakı ziddiyyətlərdən

34 Miflərin rəşionallaşması prosesi hansı əsas ideyalara söykənirdi

- ilk başlanğıclar” və “səbəbiyyət” ideyalarına
- Tələ və “qəza-qədər” ideyalarına
- İnkişaf və tərəqqi ideyalarına
- Dünyanın tək Allah tərəfindən yaradılmasına
- Bunların heç birinə?

35 Fəlsəfə meydana gəlmişdir

- Bunların hər biri kimi
- İncəsənətin ilk forması kimi
- İlk astronomik-fiziki elm kimi
- Nəzəriyyənin ilk forması kimi
- Adət-ənənələrin ümumiləşmiş ifadəsi kimi

36 Dünyagörüşünün strukturunda nəyin önə çıxması fəlsəfənin yaranmasına gətirib çıxardı

- Bunların heç birinin?
- İdeologiyanın
- Emosiyaların
- Məntiqi təfəkkürün
- Siyasi münasibətlərin

37 Mifoloji dünyagörüşünün dağılması hansı səbəblə şərtlənir

adət-ənənələrin nüfuzdan düşməsilə

- əmək bölgüsünün inkişafı ilə
- əmək alətlərinin təkmilləşməsilə
- bunların hamısı ilə
- ibtidai insanın əmək vərdişlərinin inkişafı ilə

38 Mifoloji dünyagörüşü öz gücünü nədən alırdı

- Bunların heç birindən?
- Tək Allaha inamdan
- İnsanın emosiyalarından
- Adət-ənənələrin nüfuzundan
- Məntiqi təfəkkürdən

39 Hilozoizm hansı dünyagörüşü forması üçün səciyyəvidir

- Idealist
- Dini
- Pragmatik
- Mifoloji
- Elmi

40 Biliyə mənəvi-etik (əxlaqi) münasibət necə xarakter daşıyır

- Məntiqi
- Psixoloji
- Konkret-elmi
- Dini-fəlsəfi
- Siyasi

41 Din və və fəlsəfə insanın hansı köklü tələbatından qaynaqlanırlar

- Şan-şöhrət qazanmaq?
- Gözəlliyi sevmək
- Maddi durumunu yaxşılaşdırmaq
- Tamamlanmış (mütləq) biliyə can atmaq
- Təbiət hadisələrini dərk etmək

42 İnsanı konkret müşahidə və təcrübə həddlərini aşır keçməyə vadar edən onun

- Obrazlı düşünmə qabiliyyətidir
- Maddi nemətlərə bağlılığıdır
- Bioloji varlığıdır
- Mənəvi-əxlaqi varlığıdır
- Şüuru və məntiqi təfəkkürüdür

43 Formalaşma xüsusiyyətlərinə görə dünyagörüşünün səviyyələri hansılardır

- Qnoseoloji səviyyə?
- Riyazi səviyyə
- Mistik və mifoloji səviyyələr
- Adi-gündəlik və nəzəri səviyyələr
- Dini səviyyə

44 İnsanın dünyada yeri məsələsi hansı problemlər qrupuna daxildir

- Psixoloji?
- Aksioloji
- Qnoseoloji
- Dünyagörüşü

Naturfəlsəfi

45 İlk başlanğıclar haqqında təlim nəyin predmetinə daxildir

- Aksiolo
- Qnoseologiyanın
- Sosial fəlsəfənin
- Ontologiyanın
- Fizikanın

46 İlk fəlsəfi təlimlər hansı ölkələrdə meydana çıxmışdır

- Hindistanda, Misirdə, İtaliyada
- Misirdə, İraqda Yunanıstanda
- Çində, Qədim Romada, Almaniyada
- Hindistanda, Çində, Yunanıstanda
- Babilistanda, İspaniyada, İranda

47 İdrakın məqsədi – insanı iztirabdan azad etməsidir – mövqeyindən hansı təlim çıxış edir?

- konfusiçilik
- caynizm
- buddizm
- Platona
- çarvak

48 Dünyanın əsasında qeyri-müəyyən, sonsuz, daim dəyişən, konkret forması olmayan apeyron durur – fikri hansı filosofa məxsusdur

- Zenon
- Platon
- Aristotel
- Fales
- Anaksimandr

49 Vedalara görə hansı sosial təbəqə cəmiyyətdə hakim vəziyyətə malikdir

- Şudralar
- Brahmanlar
- Vayışlər
- Kşatrilər
- Caynilər

50 Anaksimən

- Ekzistensialistdir
- Postpozitivistdir
- Pozitivistdir
- Milet məktəbinin nümayəndəsidir
- Eley məktəbinin nümayəndəsidir

51 Ədədləri birinci, hər predmetin əsası saymaqla, maddi aləmi ikinci hesab edənlər kimlərdir?

- aristotelçilər
- sofistlər
- stoiklər
- atomistlər
- pifaqorçular

52 Aşağıdakı fikirlərdən biri Lokayata-çarvak təliminə üçün xarakterik deyil

Dünya dörd ünsürdən ibarətdir
İdrakın mənbəyi duyğulardır
Şüur bədənə əlamətlərindən biridir
İnsan ruhu yalnız bədəndə mövcud ola bilər

- İnsanın ruhu başqa bədəndə yenidən təəcəssüm edir

53 Aşağıdakı fikirlərdən biri Heraklitə aid deyil

Hər şey mübarizə vasitəsilə zərurətdən baş verir
Təbiətdə inkişaf və dəyişmə "loqos" vasitəsilə baş verir
Bütün mövcudatın əbədi, maddi əsası atəşdir
Əksliklərin mübarizəsi bütün mövcudatın, hərəkətin, inkişafın mənbəyidir

- Vahid Allah dünyada baş verən bütün hadisə və prosesləri görür, duyur və eşidir

54 Aşağıdakı fikirlərdən hansı Pifaqora aiddir?

Hər şey daimi yaranma və məhv olma prosesindədir
Varlıq olmayan predmet mövcud deyildir
Elementlər həyatda mövcud olan bütün predmetlərin köküdür
Bu aləm daima yanan od olmuş, oddur və od olacaqdır

- Dünyada baş verən bütün hadisələr müəyyən fəsilədən sonra təkrar olunur

55 Romada yayılmış eklektizm təliminin nümayəndəsi aşağıda göstərilənlərdən kim olmuşdur?

Ammano Sakkas
Mark Avreli
● Mark Tuli Siseron
Epiktet
Lukretsi Kar

56 Çaynizm cərəyanının banisi kimdir

Yao-tszi
Qantama
● Maxavira Vardxamana
Konfutsiy
Cuan-tszi

57 Buddizmin banisi kimdir

Mo tszi
● Qautama
Konfutsi
Maxavira Vardxamana
Yao-tszi

58 Konfusiançılığın əsas problemləri hansılardır

- Sosial-etik
Metodologiya
Məntiq
Humanizm
Ontologiya

59 Dao terminin mənası nədir

Tərbiyə

Məna
İtaət
● Təbii yol
Təlim

60 Vedalara görə hansı sosial təbəqə cəmiyyətdə hakim vəziyyətə malikdir

Şudralar
Vayışlər
Caynilər
Kşatrilər
● Brahmanlar

61 Milet məktəbinin nümayəndələri kimlərdir

Protoqor, Pifaqor, Sokrat
Platon, Heraklit, Demokrit
Epikur, Dioqen, Fales
Sokrat, Zenon, Aristotel
● Fales, Anaksimandr, Anaksimən

62 Anaksimən

Ekzistensialistdir
Pozitivistdir
Eley məktəbinin nümayəndəsidir
● Milet məktəbinin nümayəndəsidir
Postpozitivistdir

63 Dao terminin mənası nədir

Məna
● Təbii yol
İtaət
Təlim
Tərbiyə

64 Konfusiançılığın əsas problemləri hansılardır

Metodologiya
● Sosial-etik
Humanizm
Məntiq
Ontologiya

65 Caynizm cərəyanının banisi kimdir

Qantama
● Maxavira Vardxamana
Cuan-tszi
Yao-tszi
Konfutsiy

66 Aşağıdakı fikirlərdən biri Lokayata-çarvak təliminə üçün xarakterik deyil

Dünya dörd ünsürdən ibarətdir
● İnsanın ruhu başqa bədəndə yenidən təəcəssüm edir
İdrakın mənbəyi duyğulardır
Şüur bədənə əlamətlərindən biridir

İnsan ruhu yalnız bədəndə mövcud ola bilər

67 F.Engels hansı filosofu yunanlar arasında birinci ensiklopedik zəka adlandırmışdı?

- Aristoteli
- Sokratı
- Falesi
- Demokriti
- Platonu

68 Aləmi ideyalar və kölgələr olmaqla iki yerə bölən hansı filosofdur?

- Sokrat
- Platon
- Fales
- Anaksaqor
- Aristotel

69 Aşağıda göstərilənlərdən biri Platonun ideyalar aləminə xas əlamət deyil

- İdeyalar gerçək varlıqdır
- İdeya hərəkətsizdir
- İdeyalar maddi dünyadan asılıdır
- İdeyalar əsl mahiyyətdir
- İdeya dəyişməzdir

70 Aporiyaları ilə məşhur olan filosof kimdir?

- Stagirli Aristotel
- Eleyli Zenon
- Miletli Fales
- Efesli Heraklit
- Aqraqanlı Empedokl

71 Atomistik dünyagörüşündən çıxış edən filosofların cərgəsini göstərin

- Sokrat, Demokrit, Platon
- Levkip, Demokrit, Epikür
- Anaksaqor, Pifaqor, Demokrit
- Sokrat, Platon, Anaksaqor
- Platon, Epikür, Demokrit

72 Eley məktəbinin nümayəndələri kimlərdir?

- Georgi, Kleanf, Protoqor
- Sokrat, Platon, Aristotel
- Ksenofan, Parmenid, Zenon
- Empedokl, Demokrit, Epikur
- Fales, Anaksimandr, Anaksimen

73 Anaksaqor predmetlərin əsası olan maddi hissəcikləri necə adlandırır?

- nus
- atom
- loqos
- homeomer
- aporiya

74 Nöqtələrin yerinə aşağıda göstərilənlərdən hansı doğrudur? Təbiət və insanların həyatı səmanın iradəsi ilə deyil, ... tərəfindən müəyyənləşdirilmiş təbii yolla inkişaf edir

- “Dzen”
- “Dao”
- “İn”
- “Yan”
- “Çi”

75 B.e.ə. IV əsrdə elmləri təsnifləndirən filosof kim olmuşdur?

- Demokrit
- Protoqor
- Aristotel
- Sokrat
- Platon

76 Antik yunan fəlsəfəsinin hansı inkişaf mərhələləri vardır

- qeyri-klassik, roma mərhələsi?
- sokrataqədərki, klassik, ellinizm
- klassik, qeyri-klassik mərhələ, ellinizm
- ellinizm, roma mərhələsi, erkən klassika
- sokrataqədərki, roma mərhələsi, sofistika

77 Hind fəlsəfəsində qeyri -ortodoksal fəlsəfi məktəblər hansılardır

- Yoqa, Vaşesika, Mimansa
- Caynizm, Buddizm, Lokayata- Çarvak
- Buddizm, Niyaya, Yoqa
- Caynizm, Sankxaya, Lokayata
- Vadenta, Sankxaya, Yoqa?

78 Qədim Yunan fəlsəfəsində maddi başlanğıc prinsipindən çıxış edənlər hansılardır

- empedokl, atomistlər, Anaksaqor
- Eleya məktəbi, pifaqorçular, Sokrat
- Aristotel, Platon, Sokrat
- atomistlər, milet məktəbi, Heraklit
- pifaqorçular, milet məktəbi, Heraklit

79 Nirvana anlayışı hansı cərəyana məxsusdur

- çarvaklar-lokayatlar
- buddizm
- sufizm
- caynizm
- konfusiçilik

80 Qədim Çin fəlsəfəsində hadisələrin qanunauyğun gedişi haqqında ideyaları hansı məktəb irəli sürmüşdür

- adlar məktəbi
- daosizm
- konfusiçilik
- legizm
- moizm

81 Aşağıdakılardan hansı Hind fəlsəfəsinin qeyri-ortodoksal məktəbidir

- yoqa
- buddizm
- vayşeşika
- vedanta
- mimansa

82 Qədim Hind fəlsəfəsinin ortodoksal məktəblərinin aparıcı mövzusunı nə təşkil edirdi

- ontoloji problemlər
- insan-cəmiyyət mövzusu
- məişət məsələləri
- təbiət
- qnoseoloji problemlər

83 İnsan hər bir varlığın ölçüsüdür kəlamı kimə məxsusdur?

- Platona
- Protaqora
- Sokrata
- Kanta
- Marksa

84 Özünü dərk et! aforizmi antik filosoflardan kimə məxsusdur

- Sokrata
- Heraklitə
- Prataqora
- Falesə
- Platona

85 Kim ilk dəfə insanı mənəvi varlıq kimi fəlsəfənin mərkəzi probleminə çevirmişdi?

- Protaqor
- Zenon
- Platon
- Sokrat
- Aristotel

86 Klassik dövr antik fəlsəfənin nümayəndələri kimlərdir

- Protaqor, Zenon, Epikur
- Fales, Anaksimandr, Anaksimen
- Demokrit, Heraklit, Platon
- Sokrat, Platon, Aristotel
- Ksenofon, Parmenid, Pifaqor

87 Afinada təsis edilmiş fəlsəfi məktəb Akademiya kim tərəfindən yaradılmışdır?

- Pifaqor
- Demokrit
- Aristotel
- Platon
- Sokrat

88 Aristotel tərəfindən əsası qoyulmuş məktəb necə adlanır

- Atomist
- Milet
- Akademiya

- Likey
- Efes

89 Antik dialektikanın banisini göstərin

- Demokrit
- Kant
- Platon
- Heraklit
- Hegel

90 Hər şey axır, hər şey dəyişilir kəlamı kimə məxsusdur

- Demokritə
- Kanta
- Platona
- Heraklitə
- Hegələ”

91 Orqanon , Metafizika əsərlərinin müəllifi kimdir

- Hegel
- Sokrat
- Platon
- Aristotel
- Bekon

92 Atomist təliminin nümayəndəsi kimdir

- Anaksimandr
- Platon
- Aristotel
- Demokrit
- Heraklit

93 Öz dünyagörüşünə görə Aristotel

- Dualistdir
- Materialistdir
- Subyektiv idealistdir
- Obyektiv idealistdir
- Ateistdir

94 Öz dünyagörüşünə görə Demokrit

- Dualistdir
- Obyektiv idealistdir
- Subyektiv idealistdir
- Materialistdir
- Ateistdir

95 Öz dünyagörüşünə görə Platon

- Dualistdi
- Materialistdir
- Subyektiv idealistdir
- Obyektiv idealistdir
- Ateistdir

96 Obyektiv idealizmin nümayəndəsini göstərin

- Heraklit
- Engels
- Marks
- Platon
- Sinoza

97 Orta əsrlər Avropa fəlsəfəsində başlıca ideyaların səciyyəsi hansı təlimlərdə öz əksini tapmışdır?

- Patristika, Sxolastika, apologetika antroposentrizm və humanizm ideyaları
- Nominalizm, realizm və naturfəlsəfə
- Panteizm, naturfəlsəfə, skeptisizm
- peripatetizm, heliosentrizm, stosizm

98 Teosentrizmə görə varlığın yaradıcı başlanğıcı nədir?

- insandır
- Allahdır
- cəmiyyətdir
- kosmosdur
- təbiətdir

99 Orta əsrlər fəlsəfəsinin dünyagörüşü əsasını hansı prinsip təşkil edir?

- kosmosentrizm
- aqnostisizm
- teosentrizm
- antroposentrizm
- skeptisizm

100 Sxolastika nədir

- məntiqi-qnoseoloji problemlərin üstünlüyü ilə seçilən fəlsəfi düşüncə tipi
- Allahın mahiyyətinin dərkində zəkanın rolunu inkar edən fəlsəfə
- elmin mənşəyi haqqında təlim
- idrak nəzəriyyəsi
- Allahın mənşəyi haqqında təlim

101 Orta əsrlər fəlsəfəsi hansı prinsiplərdən çıxış edirdi

- kosmosentrizm
- humanizm
- rasionalizm
- teosentrizm
- estetizm

102 Orta əsrlər fəlsəfəsinin səciyyəvi cəhətlərindən biri hansı idi

- humanizm
- ssientizm
- kosmosentrizm
- antroposentrizm
- sxolastika

103 Orta əsr fəlsəfəsinin cərəyanı olan realizm üçün hansı təlim səciyyəvidir

ümumi anlayışların real mövcudluğu haqqında təlim

- idrak haqqında təlim
- dəyərlər haqqında təlim?
- varlıq haqqında təlim
- tək şeylərin real mövcudluğu haqqında təlim

104 Avqustin insanda nəyi kəşf etdi

- daxili "Mən" in mövcudluğunu
- etik rasionizmi?
- məntiqi tənəqqürü
- qürur hissini
- harmoniya hissini

105 Orta əsrlər fəlsəfəsində insanın mahiyyətini ifadə edən anlayışları göstərin

- səbr və etiqad
- hərəkət və inkişaf
- böyümə və çoxalma
- ağıl və iradə
- sükunət və harmoniya

106 Nominalizm Orta əsrlər fəlsəfəsində hansı ənənələrin davamçısıdır

- rasionalizm?
- kreasionizm
- işraqilik
- peripatetizm
- iudaizm

107 Realizm Orta əsrlər fəlsəfəsində hansı ənənələrin davamçısıdır

- hind fəlsəfəsi ənənələrinin
- mistisizm
- antik fəlsəfə ənənələrinin
- məntiqi empirizm
- kreasionizm?

108 Patristika xristianlığı sistemləşdirmək üçün hansı fəlsəfi cərəyana istinad edirdi

- peripatetizm
- neoplatonizm
- skeptisizm
- idealizm
- rasionalizm

109 Patristika hansı tələbatdan meydana gəldi

- dini mərasımləri qaydaya salmaq tələbatından
- bütpərəstliklə barışmaq istəyindən?
- kilsənin tarixini yazmaq zərurətindən
- dini təlimi əsaslandıraraq sistemləşdirmək zərurətindən
- kilsənin strukturunu təkmilləşdirmək zərurətindən

110 Xristianlığın Allahın mahiyyəti haqqında təlimi özündə hansı ənənələri birləşdirir

- zərdüştlik ənənələrini?
- rasionalizmi
- bütpərəstlik ənənələrini
- iudaizm və antik fəlsəfə ənənələrini

magiyanı

111 Orta əsrlər dünyagörüşü fəlsəfənin hansı funksiyasını, faktiki olaraq, inkar edirdi

metodoloji

- qnoseoloji
- aksioloji
- dünyagörüşü?
- ontoloji

112 Qərb mədəniyyətinin dünyagörüşü əsasını nə təşkil edirdi

- xristianlıq
- incəsənət
- bütpərəstlik?
- iudaizm
- elm

113 Xristianlığın Avropada yayılmasında hansı faktor önəmli rol oynadı

ilahiyyatçıların şəxsi nümunəsi

- kilsədaxili təşkilatlanmanın yüksək səviyyəsi
- bu dinin yoxsulluğa qarşı mübarizəsi
- xristianlığın bu dünyada insanlara xoş gün-güzəran vəd etməsi?
- bütpərəstliyin ziddiyyətləri

114 Xristian kilsəsi bir-biri ilə qanlı müharibələr edən barbar çarlıqlar arasında hansı missiyanı yerinə yetirirdi

maarifçilik missiyasını

- sülhyaratma missiyasını
- xoşməramlı səfir funksiyasını
- haqqın divanı funksiyasını
- allahın elçisi funksiyasını

115 Xristianlıq Roma imperiyasının süqutunun qarşısını niyə ala bilmədi

“iki həqiqət” konsepsiyasını dəstəklədiyinə görə?

- həddən artıq zəif olduğuna görə
- humanizmdən uzaq olduğuna görə
- bu dünyanı dəyərsizləşdirdiyinə görə
- bütpərəstlərə tolerant münasibətinə görə

116 Xristianlığın Roma imperiyasında zaman keçdikcə möhkəmlənməsinin əsas səbəblərindən biri

daxili ziddiyyətlərdən məhrum olmasıdır

varlı adamlara rəğbəti

onun mütləq həqiqət olması

- əhalinin əksəriyyətinin əhval-ruhiyyəsinə uyğun gəlməsi
- bu dünyanı mütləqləşdirməsi

117 Orta əsr Qərb fəlsəfəsində həqiqi varlıq

cəmiyyətdir

dövlətdir

ideyalar aləmidir

- Allahdır
- insandır

118 Teosentrizmə görə mütləq varlıq

- cəmiyyətdir
- hər şeyə qadir olan fəvqəltəbii başlanğıcdır
- insandır
- kürə formasındadır
- sonludur

119 Xristianlıq əməkdə nəyi görürdü?

- Müqəddəslik zirvəsinə yüksəlmək vasitəsi
- Dini inkişaf etdirmək yolu
- İnsanın günahını yumaq vasitəsi
- Cənnətə düşmə vasitəsi
- Tənriyə qovuşmaq üsulu

120 Var-dövlətin artmasını Allaha xoş gedən əməl sayan hansıdır?

- İslahatçılıq
- Protestantizm
- Katolisizm
- Pravoslavlıq
- Yunan-katolisizmi

121 Dini dünyagörüşünün səciyyəvi cəhəti nədir

- kosmosentrizm
- kreasionizm
- humanizm?
- rasionalizm
- antroposentrizm

122 Foma Akvinski kimdir

- Industrializm dövrünün filosofu
- Orta əsr filosofu
- İntibah filosof
- Antik filosofu
- Postmodernist

123 Nominalizm və realizm cərəyanları hansı dövrün fəlsəfəsinə aiddir

- Industrial fəlsəfə
- Orta əsr fəlsəfəsi
- İntibah fəlsəfəsi
- Antik fəlsəfə
- Postmodern

124 Formal məntiq problemlərinə maraq, teologiyaya tabe olma kimi cəhətlər aşağıdakılardan hansına məxsusdur

- aqnostisizm
- sxolastikaya
- mistikaya
- rasionalizm
- empirizm

125 Aşağıda göstərilən filosoflardan hansı patristikanın görkəmli nümayəndəsi

- Aristotel
- Avqustin
- Kuzanski
- Siseron
- Platon

126 Xristian fəlsəfəsinin və ilahiyyatının əsaslarını qoymuş Kilsə atalarının yaradıcılıq dövrü (III-VIII əsrlər) necə adlanır

- apologetika
- patristika
- metafizika
- dialektika
- sxolastika

127 Tarixin gedişinin və hər bir insanın taleyinin Allah tərəfindən şərtləndiyini bəyan edən prinsip necə adlanır

- fideizm
- kreasionizm
- monoteizm
- monizm
- providensializm

128 Dünyanın Allah tərəfindən heçdən yaradıldığını bəyan edən dünyagörüş necə adlanır

- monizm
- dualizm
- dialektika
- monoteizm
- kreasionizm

129 Esxatologiya nədir

- cəmiyyətin mənşəyi haqqında təlim
- insanın mənşəyi haqqında təlim
- dünyanın və insanın son taleyi haqqında təlim
- dəyərlər haqqında təlim
- varlıq haqqında təlim

130 Allahın mahiyyəti haqqında dini təlimlər məcmusuna nə deyilir

- monadologiya
- teologiya
- ontologiya
- fenomenologiya
- antroposentrizm

131 Orta əsrlərdə fəlsəfə nəyə tabe etdirilmişdi

- etikaya
- elmə
- ilahiyyata
- psixologiyaya
- dövlətə

132 Orta əsrlər fəlsəfəsində universalilərin fərdi şüurdan asılı olmayaraq mövcud olduğunu hansı təlim bəyan edirdi

- ehkamçılıq
- nominalizm
- universalizm
- konseptualizm
- realizm

133 Aşağıdakılardan hansı din üçün səciyyəvidir

- əfsunçuluq?
- antroposentrizm
- ehkamçılıq
- rasionalizm
- kosmosentrizm

134 Orta əsr fəlsəfəsi hansı problemlərlə məşğul olurdu

- elm problemləri ilə
- ruh problemləri ilə
- cəmiyyət problemləri ilə
- idrak problemləri ilə
- təbiət problemləri ilə

135 Orta əsrlərdə Azərbaycan fəlsəfəsində peripatetizmin nümayəndələri

- Ə.Bəhmənyar, S. Urməvi, Ş.Y Sührəvərdi
- N.Gəncəvi, N Tusi, Ə.Sührəverdi
- Eynəlgüzzat Miyanəci, Əbubəkr Bərdəi
- M.Füzuli, S.Urməvi, Y.Qarabaği
- Məhəmməd Ərdəbili, Əfzələddin Xünəci

136 Şərq peripatetiklərinə görə ilk səbəbdən emanasiya prosesində çıxan ilk nəticə nədir?

- əqldir
- cəmiyyətdir
- hisslərdir
- təbiətdir
- ışıqdır

137 Peripatetizm üçün səciyyəvi olan cavab variantını seçin

- Aristotel ideyalarına əsaslanaraq ateizmi təbliğ edir
- Peripatetizm orta əsrlər Şərq fəlsəfəsində yunan fəlsəfəsi və xüsusilə, Aristotel təlimindən qaynaqlanmış cərəyandır
- Sünnə hüquq təlimlərinin eklektikasıdır
- islam şəriəti - Qurani-kərimi antik yunan fəlsəfəsi və Aristotela uyğunlaşdırmağa cəhd etmişdir
- mistik dini fəlsəfi cərəyandır

138 Şərq fəlsəfəsində emanasiya nəzəriyyəsi hansı cərəyan üçün səciyyəvidir

- İşraqilik
- Panteizm
- Hürufilik
- Mötəzililik
- Sufizm

139 Aşağıdakılardan hansılar Şərq peripatetizminin nümayəndələridir

- Əl-Kindi, Əl-Farabi
- Əl-Qazali, Ər-Razi
- Nəsimi, Nəimi

Avitsenna, Biruni
Miyanəçi, Sührəvərdi

140 Əl-Kindi fəlsəfənin hansı növlərinin fərqləndirir?

- dini və elmi
- elmi və qeyri-elmi
- nəzəri və praktiki
- bunlardan heç biri
- rasional və irrasional

141 Fərabiyə görə, fəlsəfə nədir?

- idrək haqqında təlimdir
- ilahi və elmi biliklərin qarşılıqlı əlaqəsidir
- Allah aləmi haqqında bilikdir
- səbəblər haqqında bilikdir
- varlığın ümumi xassələri haqqında bilikdir

142 İbn Halduna görə, dövləti kimlər idarə edə bilməz?

- Quranı bilən alimlər
- xalq
- filosoflar
- mütəxəssislər
- bunlardan heç biri

143 Kəlamın nəzəri əsaslarını nə təşkil edir?

- İradə azadlığı məsələsində cəbərilər və qədərilər arasındakı mübahisələr
- Hədislər
- Şəriət məsələləri
- elmi fəlsəfi mülahizələr
- Quranın mübahisəli ayələri

144 Qəzaliyə görə insan hərəkətinin növləri hansılardır?

- İlahi, sosial, əxlaqi
- Sosial, bioloji, təbii
- Mexaniki, fiziki, bioloji
- Təbii, sosial, kimyəvi
- Təbii, seçilmiş, ilahi

145 Bu əsərlərdən hansı Əl Qəzaliyə məxsusdur?

- “Fəlsəfənin riyaziyyat elmi ilə əldə edilməsinə dair”
- “Fəzilətli şəhər əhlinin görüşləri”
- “Platon və Aristotelin əsərlərində ümumilik”
- ”Kateqoriyalarda Aristotelin məqsədinə dair”
- “Filosofların təkzibi”

146 Bakıxanov fəlsəfi görüşləri hansı cərəyana uyğundur?

- idealistdir
- dualistdir
- bunlardan heç biri
- panteistdir
- materialistdir

147 N.Tusi substansiyanın hansı növlərini göstərir?

- can, ruh, məkan, zaman
- materiya, forma, cism, ağıl və ruh
- materiya, zaman, məkan
- cisim, can, forma
- materiya, ruh, hərəkət, məkan

148 Sufizmin panteist sisteminin əsas nümayəndəsi

- M.Həllac
- İbn Sina
- Şəbüstəri
- Qəzali
- Ə.Sührəverdi

149 Bəhmənyar fəlsəfəsində səbəblərin növlərini göstərin

- bunlardan heç biri
- kəmiyyət, keyfiyyət, səbəb, nəticə
- əmələgətirici, forma, materiya, məqsəd
- zaman, məkan, materiya, hərəkət
- varlıq, materiya, hərəkət, məqsəd

150 Aşağıdakı variantlardan hansı Axundovvun təbiət və aləm haqqında fikirlərini əks etdirir?

- maddi dünya Allah tərəfindən yaradılmışdır
- təbiət hadisələri maddi substatdır
- təbiət və yaradan vəhdət təşkil edir
- maddi və mənəvi birgə yaranmışdır
- təbiət öz-özünün səbəbidir

151 İbn Sinanın fikri hansı variantda verilmişdir?

- iman əqli tamamlayır
- məntiq ilə inam bir araya sığmaz
- etiqad ilə zəkanın predmeti fərqlidir
- intellekt dini inamdan üstündür
- elmi və dini həqiqət vahiddir

152 Əl-Kindiyə görə biliyin məqsədi nədir?

- İnsanı öyrənməkdir
- Yaradanı dərk etməkdir
- ilk səbəbi öyrənmək
- Dünyanı dərk etməkdir
- Subyekt və obyekt arasındakı vəhdəti dərk etməkdir

153 Ərəb fəlsəfəsində ilk dəfə Aristotelçilik ənənəsini kim yaratmışdır?

- Əl Fərabî
- əl Kindi
- Ər-Razi
- Biruni
- İbn Sina

154 Qərbdə Avisenna adı ilə məşhur olan Şərq filosofu

- Əl Kindi

- İbn Sina
- İbn Rüşd
- İbn Haldun
- Ər-Razi

155 Qərbdə Averroes adı ilə məşhur olan Şərq filosofu

- Əl Kindi
- İbn Rüşd
- İbn Sina
- İbn Haldun
- Ər-Razi

156 İbn Sina filosof ilə müqayisədə üstünlüyü kimə verir?

- müdrikə
- peyğəmbərə
- belə bir müqayisə mövcud deyildir
- mistikə
- alimə

157 Allahın zəka vasitəsilə dərk olunduğunu iddia edən filosof

- İbn Haldun
- Fərabî
- Ər-Razi
- Tusi
- Biruni

158 Əl Qəzali idrak nəzəriyyəsində hansı cərəyanı təmsil edir?

- rəşadət
- rasionalizm
- skeptisizm
- empirizm
- sensualizm
- aqnostik

159 İbn Sina tətbiqi elmlərə aşağıdakılardan hansını daxil edirdi?

- tibb, fizika və astrologiya
- etika, iqtisadi və siyasi elmlər
- məntiq, riyaziyyat və fəlsəfə
- din, əxlaq və musiqi
- ədəbiyyat, metafizika və məntiq

160 İşraqilik fəlsəfəsində idrakın hansı mərhələləri qəbul edilir?

- Bunlardan heç biri
- hissi, əqli və intuitiv
- şəriət həqiqət
- rasional və irrasional
- empirik və ezoterik

161 Şərq peripatetizmində üçlük sisteminin tərkib hissələrini göstərin

- materiya ruh və hərəkət
- əql, nəfs və cism
- varlıq, heçlik və Tanrı
- substansiya, aksidensiya və ruh

- düzgün cavab yoxdur
- sufizmin nümayəndəsi
- empiriizmin banisi
- Şərqdə Aristotel təliminin şərhçisi
- ortodoksal islam fəlsəfəsinin nümayəndəsi

170 Sufizmi İslam şəriətinə uyğunlaşdıran filosofu göstərin

- M.Hallac
- İbn Haldun
- Bəhmənyar
- Qəzali
- ibn Rəşid

171 Orta əsr Şərq fəlsəfəsi hansı istiqamətlərdə inkişaf edirdi

- sosial fəlsəfə, antropologiya
- naturfəlsəfə, sxolastika
- antropologiya, kosmosentrizm
- peripatetizm, sufizm
- mistika, panteizm

172 İkili həqiqət konsepsiyasının müəllifini göstərin

- al-Kindi
- İbn-Sina
- al-Farabi
- İbn Rəşid
- al-Qazali

173 Sufi qnoseologiyasında idrakın hansı mərhələsinə üstünlük verilir

- Rasional və Elmi idrak
- Rasional və məntiqi təfəkkür
- Hissi və Empirik mərhələ
- İrrasional və Ezoterik
- Hissi və məntiqi mərhələ

174 Təsəvvüf nədir?

- Qərbdə Şərq fəlsəfəsi bu adla tanınır
- İdrak mərhələsidir
- Xüsusi növ bilikdir
- Sufizm haqqında təlimdir
- Nəzəri biliklər sistemidir

175 Azərbaycanda maarifçiliyin əsas nümayəndələri kimlərdir

- N.Tusi, N.Nərimanov
- Ə.Topçubaşov, H.Zərdabi
- Ə.Hüseynzadə, M.Ə.Rəsulzadə
- A.Bakıxanov, M.F.Axundov
- M.ƏSabir, S.Ə.Şirvani

176 XIX-XX əsrlər Azərbaycan fəlsəfəsi üçün hansı problemlər səciyyəvidir

- etika və estetika problemləri
- ontoloji problemlər
- idrak problemləri

- sosial - siyasi məsələlər
antropologiya məsələlər

177 Fəlsəfi dini hərəkət olan hürufilik nə vaxt meydana çıxmışdır

- XIV – XV əsrlərdə
XII-XIII əsrlərdə
VIII-IX əsrlərdə
X - XI əsrlərdə
XI-XII əsrlərdə

178 Sufizm Azərbaycanda hansı istiqamətlərdə inkişaf edirdi

- panteist və dualist
ateist və panteist
politeist və dualist
- mötədil (monoteist) və ifrat (panteist)
monoteist və dualist

179 İşraqilik fəlsəfəsinin banisi kimdir

- M.F Axundov
A.Bakıxanov
Əbülhəsən Bəhmənyar
- Şihabəddin Yəhya Sührəvərdi
Məhəmməd Hadi

180 Əbülhəsən Bəhmənyar varlığı hansı növlərə bölür

- substansiya və substrata
maddi və ideal
maddi və mənəvi
- vacib və mümkün
canlı və cansız

181 Əbülhəsən Bəhmənyarın əsərini göstərin

- “Məntiq elmi”
“Qanunların ruhu haqqında”
“Təbiətin dialektikası”
- “Təhsil kitabı”
“Əsrarül-mələkut”

182 Azərbaycanda Romantizm cərəyanının nümayəndəsini göstərin

- A.Bakıxanov
N.Nərimanov
M.F Axundov
- Məhəmməd Hadi
N.Tusi

183 Əsrarül-mələkut əsərinin müəllifi kimdir

- N.Nərimanov
M.Hadi
N.Tusi
- A.Bakıxanov
M.F Axundov

184 Aşağıda göstərilən cavab variantlarından hansı İşraqilik təlimi üçün səciyyəvidir?

Zərdüştiliyin əsasında yaranmış, Maniçilik və Məzdəizmin ideyalarının davamıdır
işraqilik XIV-XV əsrlərdə meydana çıxmış hürufilik sufizm və islamilikdən qaynaqlanan fəlsəfi dini mistik hərəkətdir

-6 –cı əsrlərdə Azərbaycanda yaranmış ictimai fəlsəfi fikir hərəkətidir

- işraqilik fəlsəfəsində islama uyğunlaşdırılmış yeni bir emanasiya nəzəriyyəsi yaradılmışdır
İşraqilikdə işıq və qaranlıq anlayışları əsas yer tutur Xeyirlə Şər, işıqla zülmətin mübarizəsini əks etdirir

185 Azərbaycan milli gerçəkliyində maarifçiliyin fərqləndirici xüsusiyyəti aşağıdakıdır

Milli özündərk və cəmiyyətdə sosial iştirakçılıq ideyalarının təbliği mühüm yer tutur
ateizm əsas yer tutmuşdur

sosial siyasi məqamların önə çəkilir

- Deizm inkişaf edir, dini və elmi biliklər çulğalaşır
fəlsəfi akademizm sosial, bədii ideyalarla əvəzlənir

186 Azərbaycanda ortodoksal islam fəlsəfəsinin nümayəndələri

Ə.Bəhmənyar, S Urməvi, ŞY Sührəvərdi

S. Urməvi, Rəcəbəli Təbrizi

Ə.Bərdəi, M.Həllac, Nəimi

- Ə. Bərdəli, M Ərdəbili, Ə.Xünəci
Sərrac Tusi, Eynəliqüzat Miyanəci

187 Orta əsrlər Azərbaycan fəlsəfəsinin əsas cərəyanları

Qızılbaşlıq, məzdəizm

işraqilik, Bəktəşilik

ortadoksal islam fəlsəfəsi, maarifçilik

- Peripatetizm, işraqilik, hürufilik
hürufilik, romantizm

188 Zarvanizmin səciyyəvi cəhətləri bunlardır

rasionalizm və məntqə təfəkkürə üstünlük verir

Telelogiya və fatalizm ideyalarının tərəfdarıdır

panteizmin vəhdətül - vücud təlimini qəbul edir

- Zərdüştilik fəlsəfəsindən qaynaqlanan dini-mistik və fəlsəfi təlimdir
ortadoksal islam fəlsəfəsi ideyalarını əsaslandırır

189 Azərbaycanda islama qədərki fəlsəfi təlimlər aşağıdakılardır

Panteizm, əxilik və abdalizm

Alban xristianlığı, Zarvanizm, sufizm

Maniçilik, İşraqilik, Zarvanizm

- Məzdəkilik, Zarvanizm, Maniçilik,
Xürrəmilik hürufilik

190 Helvetsi və Kondilyak nəyi eyniləşdirirdi?

Nəzəriyyə və təcrübəni

- Hissi və ağıl
Cisim və ruhu
Materiya və ideyanı
Cəmiyyət və təbiəti

191 Adı çəkilənlərdən kim analitik həndəsənin banisi, fransız filosofudur

T.Hobbs

Q.Leybnis
F.Bekon
● R.Dekart
A. Lametri

192 Fransız metafizik materialistləri kimlərdir

Didro, Holbax, Spinoza
Volter, Didro, Haydegger
● Lametri, Holbax, Helvetsi
Yaspers, Volter, AKamyu
Kant, Russo, Dalamber

193 İ.Kant aşağıda göstərilən hansı idrak cərəyanına mənsub idi?

Empirizm
Skeptisizm
● Aqnostisizm
Rasionalizm
Sensualizm

194 Yeni dövr fəlsəfəsində panteizm ideyaları hansı filosofa məxsusdur

F.Bekon
R.Dekart
T.Hobbs
Q.Leybnis
● B.Spinoza

195 Antroposentrizm hansı dövrün fəlsəfəsini səciyyələndirən termindir?

qədim Şərq fəlsəfəsinin
yeni dövr fəlsəfəsinin
antik (qədim yunan-roma) fəlsəfəsinin
orta əsrlər fəlsəfəsinin
● intibah dövrü fəlsəfəsinin?

196 Humanizm hansı dövr fəlsəfəsinin ideya cərəyanıdır?

ellinizm dövrü fəlsəfəsinin
klassik alman fəlsəfəsinin
● intibah fəlsəfəsinin
modernizm fəlsəfəsinin mərkəzi ideyasıdır
orta əsrlər müsəlman şərq fəlsəfəsinin

197 Dekarta görə substansiya nədir?

● dualist səciyyə daşıyır
əşyalardır
İnsanın yaratdıqlarıdır
özü-öz mövcudluğunu şərtləndirən varlıqdır
kainatdır

198 Maarifçiliyin sosial idealı öz ifadəsini nədə tapır?

● ağılın prinsipləri əsasında cəmiyyəti yenidən qurmaq çağırışlarında
materializmə meyilli olmalarında tapmışdır
teokratik cəmiyyət ideyasında
elmin tərəqqisinə çalışmalarında

monarxiyanın təbliğində

199 Alman klassik fəlsəfəsinin nümayəndəsini göstərin

- P. Holbax
- Didro
- İ. Fixte
- Dekart
- Volter

200 Kantın xalis zəkasının əməliyyat apardığı anlayışların xarakteri necədir?

- aposteriordur
- transdendentdir
- etikdir
- transdentaldır
- estetikdir

201 Hansı filosof dialektik metodu sistemləşdirmişdir?

- Leibnits
- Kant
- Hegel
- Dekart
- Marks

202 Hegelin sistemində təbiət və tarixin yaradıcısı nədir?

- təsadüf
- təbii qanunlar
- dünya ruhunun inkişaf məntiqi
- Allahın iradəsi
- zərurət

203 Kantın yaradıcılığı hansı dövrlərə ayrılır?

- məntiqi və praktiki
- tənqidəqədərki və tənqidi
- idealist və materialist
- metafiziki və dialektik
- gənclik və yetkinlik

204 Yeni Dövrün fəlsəfi cərəyanı olan empirizimin banisini göstərin

- F.Bekon
- R.Dekart
- B.Spinoza
- C.Lokk
- Leybnits

205 İntibah dialektikasının əsasını kim qoymuşdur?

- C.Bruno
- B.Telezio
- N.Kuzanski
- N.Kopernik
- Parasels

206 F.Bekonun fikrincə idollar nəyə mane olur?

Mühakimələrin bir-birilə tutuşdurulmasına

- Həqiqi, obyektiv biliyin əldə edilməsinə

Nəzəri biliyin əsaslandırılmasına
Empirik faktların toplanılmasına
Rasional problemin açıqlanmasına

207 Sonsuz kiçilənlər haqqında riyazi metod nəyi tədqiq etməyə imkan verirdi?

- Sosial prosesləri
 - Hərəkəti riyazi dildə ifadə etməyi
- Kimyəvi prosesləri
Bioloji prosesləri
Biokimyəvi prosesləri

208 Frensis Bekonun işlədiyi elmi-tədqiqat metodu necə adlanır?

- Abstraktlaşdırma metodu
 - İnduktiv metod
- Rasional metod
Deduktiv metod
Modelləşdirmə metodu

209 İndustrializm dövrünə təsadüf edən panteizm nədir?

- İnsanın təbiətlə vəhdət təşkil etməsi
 - Tanrının təbiətlə eyniləşdirilməsi
- Təbiətin və insanın fərqli mahiyyət daşıması
Tanrının insanla qarşı-qarşıya qoyulması
Cəmiyyətin təbiətlə yekcinsliyi

210 İntibah dövrünə xas olan fəlsəfi dünyagörüşdə hansı ideya daha çox inkişaf etmişdir?

- İslamçılıq
 - Təkamülçülük
 - Humanizm
- Kosmopolitisizm
Teosentizm

211 Yeni Dövrə hansı filosofun təlimində insan iki substansiyanın (bədən və ruhun) vəhdəti kimi çıxış edir

- Holbax
 - Dekart
- Lametri
Didro
Russo

212 Dekartın fəlsəfi mühakimələrinin çıxış prinsipini göstərin

- meditasiya
 - şübhə
- dialektika
intuisiya
nurlanma

213 Dekartın idrak nəzəriyyəsinin əsasını nə təşkil edir

- düzgün variant yoxdur
- «Düşünürəm, deməli, mövcudam»
- «Hər şey Allahın idarəsindən asılıdır»

«Bilik gücdür»
“Özünü dərk et!”

214 Yeni Dövr fəlsəfəsinin əsas problemini göstərin

- insan problemi
- elmi idrak problemi
- varlıq problemi
- cəmiyyət problemi
- maddi və ideal olanın nisbəti problemi

215 Hegel və Feyerbaxın ideyalarının məntiqi davamı kimi hansı cərəyan olmuşdur

- tənqidi rəşionalizm
- pozitivizm
- praqmatizm
- postpozitivizm
- marksizm

216 Alman klasisk fəlsəfəsinin mərkəzi problemini göstərin

- həyatın mənası
- subyekt və obyektin eyniyyəti
- ilkin başlanğıc
- insan və Allah
- insan psixikasının strukturu

217 Hegelin dialektik metodu nəyi aşkarlamağa imkan verir

- düzgün variant yoxdur
- inkişaf qanunlarını
- insanın dual təbiətini
- əmək bölgüsünün səbəblərini
- bazar iqtisadiyyatının mahiyyətini

218 Hegel hansı fəlsəfi cərəyanın nümayəndəsidir

- subyektiv idealizm
- obyektiv idealizm
- metafizik materializm
- materialist monizm
- idealist plüralizm

219 Özündə şeylər anlayışını dövriyyəyə ilk dəfə hansı filosof daxil etmişdir

- Fixte
- Kant
- Dekart
- Spinoza
- Marks

220 Substansiyanın dualizmi ideyası kimə məxsusdur

- İbn-Sinaya
- Platona
- Hegələ
- Dekarta
- Haydeggerə

221 Substansiyanın yeganə olduğunu iddia edən kimdir

- Demokrit
- Dekart
- Kant
- Spinoza
- Leybnis

222 Spinozaya görə substansiya aşağıdakılardan hansıdır

- bunların hec biri
- ruh
- materiya
- təbiət
- canlılar aləmi

223 Dekarta görə elmi metod öz mənbəyini götürməlidir

- ilahiyyatdan
- təcrübədən
- siyasətdən
- məntiqi tənqiddən
- müşahidələrdən

224 Bekona görə elmi metod öz başlanğıcını götürülməlidir

- sadə müşahidədən
- bədii əsərlərdən
- məntiqi tənqiddən
- təcrübədən
- ilahiyyatdan

225 Empirizm cərəyanı idrakın mənbəyini görürdü

- tənqiddən
- riyaziyyatda
- dində
- təcrübədə
- incəsənətdə

226 Klassik alman fəlsəfəsində dialektik inkişaf qanunlarını hansı filosof sistemləşdirmişdir

- Feyerbax?
- Şelling
- Fixte
- Hegel
- Kant

227 Aşağıdakılardan hansı XVII əsrin rəşnalizminin xüsusiyyətlərini şərtləndirmişdi

- İqtisadiyyat
- Estetika
- Riyaziyyat
- Məntiq
- Siyasət

228 Biliklərin yeganə mənbəyini Feyerbax nəyi hesab edir?

- Təxəyyül

Təfəkkür
Qavrayış
● Duyğular
Hafizə

229 Məntiq elmi əsərinin müəllifi kimdir?

Feyerbax
Kant
Fixte
● Hegel
Şelling

230 Hegelə görə anlayışın hərəkəti prosesi hansı xarakter daşıyır?

Dalğavari
Metafizik
Davamlı
● Dialektik
Mütəmadi

231 Dünyanın vahid başlanğıcdan necə yaranmasını Şelling nəyin vasitəsilə dərk edilməsini mümkün hesab edirdi

Rasional qavrayış vasitəsi ilə
Subyektin təşəkkürü vasitəsi ilə
“Mütləq mən”in empirizmi vasitəsilə
● Intellektual intuiasiya vasitəsi ilə
Fərdin mənəvi imkanları vasitəsilə

232 Fixtenin Mütləq Mən anlayışı nəyi bildirir?

İnsanın özünü idrakı
Subyektin imkanları
İnsanın ümumi şəkildə tamlığı
● Bütün mövcudatın mütləq başlanğıcı
Fərdin idrakı qabiliyyəti

233 Kantın Özündə şeylər anlayışı nəyi bildirir?

İnsanın duyğu və qavrayışını
Qeyri-maddi, ideal mövcudatı
Təbiət ünsürlərini
● Duyğuları oyadan xarici reallıqları
Praktiki səciyyə daşıyan hissləri

234 Kantın aprior mühakimələri nəyi bildirir?

Praktiki səciyyə daşıyan fikirləri
Müsbət(pozitiv) xarakterli mühakimələri
Müşahidə edilən hissləri
● Təcrübəyəqədərki mühakimələri
Bir-birindən fərqli olan fikirləri

235 Holbaxa görə materiyanın əsas atributu nədir?

əşyavilik
Məkan
Uzunluğu və eni

- hərəkət
Zaman

236 Fransız materializmində dünyanın mexaniki mənzərəsi kimin tərəfindən əsaslandırılmışdır

- Didro
- Russo
- Volter
- Kondilyak
- Holbax

237 C.Lokk hansı fəlsəfi mövqedən çıxış edirdi?

- Panteizm
- Sensualizm və empirizm
- Rasionalizm
- Obyektiv idealizm
- Dini sxolastika

238 Q.Leybnis bölünməz monadaları nə hesab edirdi?

- Təfəkkürün nəticəsi
- Təbiətin mahiyyəti
- əqlin əsası
- zəkanın bütlləri
- şüurun məzmunu

239 Dekarta məxsus idrak metodunda mühüm prinsiplərdən biri hansıdır?

- Ardıcılıq
- Fasiləsizlik
- İnkaretmə
- Mütənasiblik
- Fərqləndirmə

240 Düşünürəm, deməli, mövcudam aforizmi kimə məxsusdur?

- F.Bekona
- R.Dekarta
- Q.Qalileyə
- Q.Leybmitsə
- C.Lokka

241 İntuisionizmə görə (A.Berqson) varlığa adekvat olan idraki qabiliyyət hansıdır?

- instuisiya
- təfəkkür
- iradə
- duyğu
- induksiya

242 Ekzistensialistlərin diqqət mərkəzində olan varlıq forması nədir?

- axirət dünyasıdır
- təbiətin varlığıdır
- insanın fərdi mövcudluğudur
- sosial varlıqdır
- mütləq ruhdur

243 İnsanın azadlığı, onun atılması və tənhalığı, insanın həqiqi təbiətini açmağa qadir olan sərhəd situasiyaları haqqında müddəalar hansı təlimdə əsaslandırılmışdır?

- ekzistensializmdə
- pragmatizmdə
- strukturalizmdə
- neopozitivizmdə
- psixanalizdə

244 İnsana eksistensialist yanaşma üçün hansı müddəə səciyyəvidir?

- “insanın söylərinə baxmayaraq, hər şey son nəticədə ondan deyil, tələdən asıldır”
- insan azadlığa və öz əməllərinə görə cavabdehlik daşımağa məhkumdur”
- “insanın əməlləri heç də həmişə dərk edilməyən şüursuz istəklərlə şərtlənir”
- “insanın mövcudluğunun dəyəri, onun nəaliyyətidir”
- “həyatda hər şey təsadüf üzündən baş verir, buna görə də bəxtin gətirməsinə bel bağlamaq lazımdır”

245 Müasir Qərb fəlsəfəsində ssientist istiqamətə aşağıda göstərilənlərdən hansılar aiddir?

- pragmatizm, neopozitivizm, strukturalizm
- elm fəlsəfəsi, personalizm, postmodernizm
- postmodernizm, analitik fəlsəfə, strukturalizm
- personalizm, postmodernizm, frankfurt məktəbi
- hermenevtika, “həyat fəlsəfəsi”, ekzistensializm

246 Müasir Qərb fəlsəfəsinin antissientist məktəblərinə hansılar aiddir?

- pragmatizm, ekzistensializm, frankfurt məktəbi
- fənoomenologiya, ekzistensializm, strukturalizm
- “həyat fəlsəfəsi”, analitik fəlsəfə, pragmatizm
- hermenevtika, personalizm, postmodernizm
- ekzistensializm, hermenevtika, strukturalizm

247 Müasir qərb fəlsəfəsinin ssientist cərəyanlarında linqvistik dönüşün təşəkkülündə həlledici rol kimə məxsusdur?

- T.Kuna
- B. Rassele
- R. Karnapa
- L.Vitgenşteynə
- K .Popperə

248 Müasir qərb fəlsəfəsinin antissientist cərəyanlarında linqvistik dönüş kimin adı ilə bağlıdır?

- Q. Marselin
- K. Yaspersin
- M. Haydeggerin
- E. Husserlin
- A.Kamyunun

249 Pragmatizmin əsası kim tərəfindən qoyulmuşdur?

- M. Şlik, R. Karnap, K. Gödel
- E. Fromm, R. Yaspers, M. Haydegger
- B. Rassel, L. Vitgenşteyn, B. Kroçe
- Ç. Pirs, U.Ceyms, C. Dyui
- H. Reyhenbax, K. Hempel

250 Ç. Pirsə görə pragmatizim nəyi ifadə edir?

- “həyatın ruhunu”
- “məntiqin ruhunu”
- “Ziddiyətin ruhunu”
- “laboratoriya ruhunu”
- “İstehsal ruhunu”

251 Postindustrializm dövründə yaranmış fəlsəfi düşüncə tipi hansıdır?

- postmodernizmdir
- hermenevtikadır
- neopozitivizmdir
- analitik fəlsəfədir
- eksistensializmdir

252 Praqmatizmdə Pirsin prinsipinə aid olanı seçin:

- predmet haqqında bizim ideyamız onun ideal surətidir
- predmet haqqında bizim ideyamız onun doğurduğu hissi təəssüratlar haqqında ideyadır
- predmet haqqında bizim ideyamız onun rəşional qavrayışıdır
- “predmet haqqında bizim ideyamız onun əhəmiyyət daşıdığını bildirən” kimi səslənir
- predmet haqqında bizim ideyamız onun simvolik ifadəsidir

253 Praqmatizmdə U.Ceymsin universal təcrübə, şüur axını , plüralist kainat təlimi necə adlanır?

- radikal rəşionalizm,
- radikal antroposentrizm
- radikal koqnitivizm,
- radikal empirizm,
- radikal avtoritarizm,

254 Neopozitivizmə görə fəlsəfənin predmetini nə təşkil edir?

- dil və ilk növbədə, elm dili
- dərək edən insan
- mənəvi varlıq kimi düşünülən cəmiyyət
- mənəvi həyat və əxlaq təşkil edir
- bioloji növ kimi insan,

255 Postpozitivizmin nümayəndələri hansılardır?

- İ.Lakatos, P.Feyerabend, T.Kun
- A.Berqson, K.Yaspers, M.Haydegger
- M.Şlik, O.Neyrat, R.Karnap
- M.Fuko, J.Derrida, Jliotar
- O.Kont, H.Spenser, E.Max

256 Həyat fəlsəfəsinin nümayəndələrini göstərin

- Lokk
- Popper
- Hegel
- Nitsşe
- Fixte

257 İradəni həyat və idrakın əsas prinsipi kimi qiymətləndirən kim olmuşdur

- O.Şpenqler
- Diltey
- Haydegger

Zimmel

- Şopenhauer

258 Şopenhauerin fəlsəfi təliminin mərkəzi anlayışı "həyat əzmi" anlayışıdır. Onu nəyin köməyi ilə dərk etmək olar?

- duyguların
- intellektin
- mistikanın
- fövqəlsüurun
- intuisiyanın

259 "Şən elm" , "Xeyir və şər in o biri tərəfində" əsərlərin müəllifi kimdir

- Berqson
- Spenser
- Haydegger
- Nitsşe
- Feyerbax

260 Pozitivizmin banisi kimdir?

- Husserl
- Berqson
- Nitsşe
- Kont
- Marks

261 Ekzistensializmin insanla bağlı baxışları aşağıda verilmiş hansı variantda əks olunmuşdur?

- insan Allaha bənzər yaradılmış və onun taleyini də Allahın iradəsi şərtləndirir
- insanın davranışlarını bizim bilmədiyimiz qeyri-şüuri istəklər şərtləndirir
- insan azadlığa və hər şeyə görə məsuliyyət daşımağa məhkumdur
- insanın həyatı tələdən, qismətdən asılıdır
- həyatımızda hər şey təsadüfidir, buna görə də suyun axarı ilə üzmək və ümidlə yaşamaq lazımdır

262 Ekzistensializmin əsas çıxış nöqtəsi

- varlıq şüuru şərtləndirir
- mahiyyət mövcudluqdan əvvəldir
- mahiyyət və mövcudluq eyniyyət təşkil edir
- Mövcudluq mahiyyətdən əvvəldir
- dünyanın reallığının inkar edilməsi

263 Müasir fəlsəfə nə ilə sıx bağlıdır?

- dinlə
- ideologiya ilə
- Elmlə
- ekologiya ilə
- incəsənətlə

264 Hakimiyyətə iradənin olması, canlı olan hər şeyin özünü təsdiqə can atdığını deyən filosofu göstərin

- Engels
- Marks
- Kont
- Şopenhauer
- Nitsşe

265 "Fəlsəfə göydən yerə enməli və insan həyatının praktik problemlərini həll etməlidir" - tezisini irəli sürən təlim hansıdır?

- pozitivizm
- fenomenologiya
- pragmatizm
- personalizm
- Freydizm

266 Fəlsəfi biliyin bir istiqaməti kimi elm fəlsəfəsi hansı dövrdə meydana gəldi?

- Marksizm fəlsəfəsində
- Yeni Dövrə
- İntibah dövründə
- XIX əsrin ikinci yarısında
- Orta əsrlərdə

267 İnsanın tənhalığa məhkum olduğunu söyləyən fəlsəfi cərəyanı göstərin

- Ekzistensializm
- Freydizm
- volyuntarizm
- Marksizm
- pragmatizm

268 Həyatın mənası, həyat və ölüm problem hansı filosofun fəlsəfəsinin mərkəzi problemlərindən biridir

- Dekart
- Aristotel
- Marks
- Şopenhauer
- Bekon

269 Fəlsəfənin idraki dəyərini inkar edən cərəyanı göstərin

- ekzistensializm
- fenomenologiya
- Freydizm
- neofreydizm
- pozitivizm

270 Dildən düzgün istifadə edilməməsi psevdoproblemlər, o cümlədən fəlsəfi psevdoproblemlər yaradır tezisini müdafiə edən cərəyanı göstərin

- Ekzistensializm
- neofreydizm
- Neopozitivizm
- Marksizm
- obyektiv idealizm

271 Husserl bu cərəyanlardan hansının əsasını qoymuşdur

- hermenevtika
- fenomenologiya
- psixozanaliz
- obyektiv idealizm
- personalizm

272 Həyat fəlsəfəsinin nümayəndəsini göstərin

Freyd
Junq
Fromm
● Nitşe
Kamyu

273 Fəlsəfənin XX əsrdə ortaya çıxan sahələrindən birini göstərin

nominalizm
antropoloji materializm
subyektiv idealizm
● strukturalizm
obyektiv idealizm

274 Müasir Qərb fəlsəfəsində anlamı idrakın metodu kimi qəbul edən cərəyanı göstərin

fenomenologiya
strukturalizm
personalizm
nominalizm
● Hermenevtika

275 Hermenevtika nədir

Dil nəzəriyyəsi
Müqəddəs kitabların şərh
● başqasının mətnində ifadə olunmuş fərdiliyinin dərkə sənəti
dünyanın bədii dərkə üsulu
işarələr və işarələr sistemi haqqında elm

276 Postmodernizm fəlsəfəsinin bir xarakterik xüsusiyyəti hansıdır

tarixi optimizm
● obyektiv gerçəkliyin simvolik rəmzlərlə əvəz edilməsi
həddi olan tədqiqat əsasları
empirizm
rasionalizm

277 Sərhəd situasiyası anlayışı hansı cərəyanda mühüm yer tutur

Personalizmdə
● Ekzistensializmdə
Praqmatizmdə
Strukturalizmdə
Fenomenologiyada

278 Haydeggerin irəli sürdüyü anlayışı göstərin

xoşbəxtliyə doğru varlıq
məyusluğa doğru varlıq
Allaha doğru varlıq
həyata doğru varlıq
● ölümə doğru varlıq

279 Həyatı cəfəng hesab edən kim olmuşdur

Freyd
Kamyu
● Sartre

Nitsşe
Diltey

280 İnsanı özü özünü determinasiya edən, özü özünü yaradan varlıq kimi nəzərdən keçirən fəlsəfi cərəyanı göstərin

- freydizm
- ekzistensializm
- pozitivizm
- pragmatizm
- fenomenologiya

281 Ekzistensializm termini tərcümədə hansı mənanı verir

- inkışaf
- məhəbbət
- mövcudluq
- idrak
- dövretmə

282 Müasir Qərb fəlsəfəsində irrasionalist cərəyanı göstərin

- marksizm
- neopozitivizm
- strukturalizm
- pragmaizm
- ekzistensializm

283 Müasir Qərb fəlsəfəsinin cərəyanını göstərin

- patristika
- aqnostisizm
- pragmatizm
- Buddizm
- tomizm

284 Müasir fəlsəfənin materialist cərəyanı

- neotomizm
- marksizm
- ekzistensializm
- pragmatizm
- fenomenologiya

285 A.Şopenhauer hesab edirdi ki, dünyanın ilkin əsasını.... təşkil edir

- hakimiyyət əzmi
- dünya ruhu
- həyat
- atman
- həyat əzmi

286 Zəkanın şeylərin üzərində yalnız üzdüyü, dünyanın mahiyyətinin isə bizə intusiya, anlama vasitəsilə bəli olduğunu bildirən fəlsəfi cərəyan necə adlanır

pozitivizm
neorasionalizm
pragmatizm
fenomenologiya

- həyat fəlsəfəsi

287 İdrakda zəkanın rolunu inkar edən və ya onu məhdudlaşdıran, ön plana iradəni, seyri, hissi, pragmatizmi, intuisiyanı çəkən fəlsəfi cərəyan necə adlanır

- stiyentizm
- skeptisizm
- irrasionalizm
- rasionalizm
- empirizm

288 Həyat fəlsəfəsi nümayəndələri varlığın əsas xüsusiyyətini nədə görürdülər

- materiyada
- arasıkəsilməz bütöv axında
- onun mükəmməl bitkinliyində
- arasıkəsilməz strukturunda
- təfəkkürdə

289 Qeyri-klassik istiqamətin (həyat fəlsəfəsi, intuitivizm, ekzistensializm) nümayəndələri klassik fəlsəfənin hansı əsas xüsusiyyətini tənqid edirlər

- induktivizmini
- rasionalizmini
- empirizmini
- realizmini
- apriorizmini

290 Falsifikasiya prinsipinin mahiyyəti nədən ibarətdir

- biliyin doğruluğu onun məntiqi ziddiyətsizliyindəndir
- elmi nəzəriyyələr təkzib olunanaqək həqiqidir
- elmi bilik öz təsdiqini təcrübədə tapır
- biliyin doğruluğu onun fəlsəfi paradigmalara uyğunluğu ilə müəyyən olunur
- biliyin doğruluğu onun obyektiv reallığa uyğunluğu ilə müəyyənəşir

291 A.Kamyu absurdun (ağlasığılmazlığın) mənbəyini nədə görür

- absurd dünyaya Allah tərəfindən gətirilmişdir
- absurdun mənbəyi gündəlik monoton həyatdır
- absurdun mənbəyi təbiətdir
- insanın yaradıcı fəaliyyətindən doğur
- insanın öz həyatının mənasını müəyyənəşdirməsindən qaynaqlanır

292 M.Haydegger insan varlığının özünə məxsusluğunu nədə görür

- insanın mövcudluğu və mahiyyəti təbiət tərəfindən müəyyən olunmuşdur
- insan varlığa qayğı göstərməklə və dünyaya məna verməklə varlığın mənası haqqında soruşur
- insanın mövcudluğu və mahiyyəti Allah tərəfindən təyin olunur
- insanın mövcudluğu və mahiyyəti iqtisadiyyatın səviyyəsi ilə şərtlənir
- insanın mövcudluğu və mahiyyətini cəmiyyət müəyyən edir

293 M.Haydegger insanın varlığını necə səciyyələndirir

- onun cismani mövcudluğu kimi
- onun mədəniyyətdəki mövcudluğu kimi
- sosial varlıq kimi
- ölümə doğru, yoxluğa doğru istiqamətlənmiş varlıq kimi
- təbiətin bir parçası kimi

294 M.Haydeggerə görə insanın şeylər aləmindəki mövcudluğu onda hansı təəssüratlar doğurur

- laqeydlilik, biganəlik
- qorxu, narahatlıq, qüssə, ümitsizlik
- sevinc, məmnunluq
- instinktlər, impluslar

295 J.P.Sartr azadlığı necə başa düşür?

- azadlıq dərk edilmiş zərurətdir
- azadlıq insanın öz borcunu dərk edərək yaşamasıdır
- azadlıq insanın məhkum olduğu və məsuliyyət daşdığı seçimdir
- azadlıq insanın öz təbiətinə uyğun yaşamasıdır
- azadlıq müəyyən edilmiş normalara könüllü surətdə riayət etməkdir

296 J.P.Sartr insan varlığının özünəməxsusluğunu nədə görür

- insanın mövcudluğu və mahiyyəti iqtisadiyyatın səviyyəsi ilə şərtlənir
- insanın mövcudluğu onun mahiyyətindən qabaq gəlir
- insanın mövcudluğu və mahiyyəti Allah tərəfindən müəyyənləşdirilir
- insanın mahiyyəti cəmiyyət tərəfindən müəyyənləşdirilir
- insanın mövcudluğu və mahiyyəti təbiətlə şərtlənir

297 Praqmatizm elmi necə başa düşür

- dünyagörüşünün əsasını təşkil edən biliklər sistemi kimi?
- insanın biliklərin faydalılığına olan kollektiv inamı
- predmetlərin mahiyyəti haqqında yeni bilik əldə etmək prosesi kimi
- səhih və sübut olunmuş biliklər sistemi kimi
- analiz vasitəsi ilə dünyanı dərk etmə üsulu kimi

298 Aşağıdakılardan hansı Engelsin təklif etdiyi hərəkət formalarına aid deyil?

- kimyəvi
- fiziki
- mexaniki
- sosial
- lazer

299 Zaman anlayışının fəlsəfi mahiyyəti nədən ibarətdir

- bütün mövcudluq
- hadisələrin baş vermə ardıcılığı və müddəti
- maddi predmetlərin ölçüsü
- subyektiv mövcudluq
- obyektiv mövcudluq

300 Varlıq haqqında fəlsəfi təlim necə adlanır

- qnoseologiya
- praksiologiya
- antropologiya
- aksiologiya
- ontologiya

301 Varlığın formaları hansı bənddə düzgün qeyd edilmişdir

- mənəvi varlıq, insan

cəmiyyət, maddi istehsal
şüur, mənəvi varlıq
materiya, cansız təbiət
təbiət, bitkilər aləmi

302 Substansiya anlayışının mahiyyəti nədən ibarətdir

- özü-özünün səbəbi olan müstəqil varlıq
obyektiv mövcudluq
subyektiv mövcudluq
bütün mövcudluq
dünyada baş verən dəyişkənlik

303 Hərəkətin formalarının təsnifatını kim təklif etmişdir?

- Engels
Kant
Aristotel
Platon
Hegel

304 Varlığın atributunu göstərin

- tənəzzül
məkan
idrak
materiya
tərəqqi

305 Ontologiya özündə aşağıdakı məsələləri birləşdirir

- idrakın prinsiplərini
anlayış və mühakimələrin mənşəyi
ideyaların mənşəyi
biliyin mənşəyi
- dünyanın mənşəyi və onun universal əlaqələri

306 Təbiətin varlığını fəlsəfənin hansı bölməsi öyrənir

- ontologiya?
naturfəlsəfə
aksiologiya
antropologiya
praksiologiya

307 Məkan anlayışının fəlsəfi mahiyyəti nədən ibarətdir

- bütün mövcudluq
obyektiv mövcudluq
- predmetlərin ölçüsü və yerləşmə qaydası
subyektiv mövcudluq
hadisələrin baş vermə ardıcılığı və müddəti

308 Varlığın fəlsəfi anlayışının mahiyyəti nədən ibarətdir

- varlıq dəyişkənliyi bildirən anlayışdır
- varlıq bütün mövcud olanı ifadə edən fəlsəfi kateqoriyadır
varlıq subyektiv mövcudluğu bildirən anlayışdır
varlıq ideyalar aləmini bildirən anlayışdır

varlıq obyektiv mövcud olanı ifadə edən fəlsəfi kateqoriyadır

309 Varlığın əbədi və ideal dəyəərə malik olduğunu kim təxmin edir?

- Protoqor
- Platon
- Fales
- Heraklit
- Sokrat

310 Orta əsr Qərb fəlsəfəsinin ontoloji prinsipi nə idi?

- vəhy
- kreasionizm
- rasionalizm
- formalizm
- tarixilik

311 Varlığın mövcudluq formaları hansılardır?

- dəyişkənlik və inkişaf
- təkamül və tənəzzül
- keçmiş və gələcək
- məkan və zaman
- fəsiləsizlik və sonsuzluq

312 Varlığın atributu hansıdır?

- təkamül
- ideya
- materiya
- hərəkət
- zəka

313 Aşağıdakı təyinatlardan hansı materiyanın mahiyyətini daha dolğun açır?

- materiya – duyğular məcmusudur
- materiya - əsas substansiya, ilkin materiyadır
- materiya – hər şeyin əsasını təşkil edir
- materiya – obyektiv reallıqdır, şüurdan asılı olmayaraq mövcuddur
- materiya – fəlsəfi kateqoriyadır

314 Varlıq terminini elmə kim gətirib?

- Parmenid
- Hegel
- Kant
- Platon
- Aristotel

315 Varlığın əsas növləri aşağıdakılardır

- maddi sistemlərin varlığı
- təbiət və heyvanat varlığı
- şüur və mənəvi varlıq
- maddi və mənəvi varlıq
- cəmiyyət və maddi istehsal varlığı

316 Varlığın sinonimləri aşağıda sadalananlardan hansılardır

nə isə və qeyri-mövcud olma
yoxluq və dünya
qeyri-varlıq və nə isə
● reallıq və gerçəklik
var olma və yoxluq

317 Ontologiya nə haqqında təlimdir?

- dəyərlər təlimi
- inkişaf təlimi
- idrak təlimi
- varlıq təlimi
- ziddiyyətlər təlimi

318 Ontologiya hansı məsələni özünə daxil edir?

- ziddiyyətlərin mənşəyi və formaları
- şüur və ideyaların mənşəyi
- biliyin mənşəyi
- dünyanın mənşəyi və onun universal əlaqələri
- anlayış və mühakimələrin mənşəyi

319 Məkan və zaman kateqoriyalarının anlaşılmasına dair müxtəlif konsepsiyalar hansılardır?

- hissi və rəşional
- metafizik və idealist
- dualist və materialist
- substansial və relyasion
- dualist və monist

320 Materiyanın təşkilı səviyyələri hansılardır?

- mikro- və makroaləm səviyyəsi
- elementar hissə və ideyaların təbiəti
- fəsiləsiz maddi mühit
- cansız materiya, canlı və sosial səviyyə
- predmet, yaxud hadisənin təşkilı səviyyəsi

321 Fəlsəfənin əsas məsələsi nələr arasındakı münasibəti ifadə edir?

- şüur və inam
- materiya və ruh
- inam və zəka
- varlıq və təfəkkür
- varlıq və insan

322 Monizmin müxtəlif növlərini qeyd edin

- empirik və nəzəri
- obyektiv və maddi
- metafizik və dialektik
- materialist və idealist
- subyektiv və ideal

323 Yalnız bir substansiyadan çıxış edən fəlsəfi cərəyan necə adlanır?

aqnostisizm
materializm
idealizm

- monizm
dualizm

324 Varlığın formaları aşağıdakılardır

- cəmiyyət və maddi istehsal varlığı
təbiət və heyvanat varlığı
materiya və cismin varlığı
- insan və ictimai varlıq
şüur və mənəvi varlıq

325 Orta əsr xristian fəlsəfəsində həqiqi varlıq nə idi?

- obyektiv varlıq
insan varlığı
ideyalar aləmi
- Allah varlığı
ictimai varlıq

326 Qeyri-varlıq məfhumunun sinonimləri aşağıdakılardan hansılardır?

- mövcudluq və gerçəklik
varlıq və yoxluq
gerçəklik və reallıq
- yoxluq və qeyri-mövcudluq
var olma və yoxluq

327 İnsan nədir?

- biososial varlıqdır
mənəvi varlıqdır
bioloji varlıqdır
sosial varlıqdır
psixoloji varlıqdır

328 Fərd nəyə deyilir

- şəxsiyyətə
özünə qapanmış insana
sosiallaşmış insana
- ayrıca götürülmüş konkret insana
başqalarına bənzəməyən insana

329 İnsanı əmək alətləri hazırlayan heyvan kimi səciyyələndirən tədqiqatçıyı göstərin

- B.Franklin
Aristotel
Hegel
Darvin
Marks

330 İnsanın şəxsiyyətə çevrilməsi nə zaman baş verir?

- söhbət prosesində baş verir
özünüdərk prosesində baş verir
təhsil prosesində baş verir
- fəaliyyət prosesində baş verir
oyun prosesində baş verir

331 Bir fərdi digər fərdlərdən fərqləndirən cəhətlər toplusuna nə deyilir

- fərd
- növ
- fərdilik
- insan
- şəxsiyyət

332 Münasibətlər və şüurlu fəaliyyət subyekti kimi insan nədir?

- fərddir
- şəxsiyyətdir
- fərdilikdir
- insandır
- növdür

333 Humanizmi, insanın hərtərəfli inkişafını tərənnüm edən dövr hansıdır

- müasir
- postindustrializm
- Yeni Dövr
- orta əsrlər
- Antik

334 Qərb fəlsəfəsində insanı öz düşüncələrinin mərkəzinə qoyan ilk filosof kimdir?

- F. Akvinski
- Sokrat
- Heraklit
- Kant
- Avqustin

335 İnsan - növün tək bir nümayəndəsi olmaqla hansı adda çıxış edir?

- fərdiyyət
- şəxsiyyət
- vətəndaş
- adam
- fərd

336 İnsanın istənilən hərəkətini əvvəlcədən müəyyən edilmiş bir hadisə kimi götürən təlim adlanır

- volyuntarizm
- fatalizm
- pragmatizm
- Nihilizm
- rasionalizm

337 İnsanın mahiyyətini biolojiləşdirən cərəyanı göstərin

- Darvinizm
- ekzistensializm
- Sosial-darvinizm
- Marksizm
- fenomenologiya

338 Həyatın mənasını hər şeydən faydalanmaqda görən cərəyanı göstərin

- asketizm

- utilitarizm
- gedonizm
- evdemonizm
- volyuntarizm

339 Asketizmin tərəfdarları nəyə təbliğ edirlər?

- altruizmi
- düzgün cavab yoxdur
- yaşamaqdan həzz almağı
- hər şeydən faydalanmağı
- maddi olan hər şeydən imtina etməyi

340 İnsanların davranışının hərəkətverici qüvvəsini psixi olanda görən cərəyan hansıdır

- personalizm
- freydizm
- naturalizm
- hermenevtika
- ekzistensializm

341 Sosiallaşma prosesi nəyə deyilir

- istehsal prosesinə
- şəxsiyyətin formalaşmasına
- cəmiyyətin qərarlaşmasına
- dövlətin meydana gəlməsinə
- davranış prosesinə

342 İnsanın həyatının əzəldən Allah və ya varlığın obyektiv qanunları tərəfindən müəyyən edildiyini söyləyən təlim necə adlanır

- providensializm
- fatalizm
- volüntarizm
- ekzistensializm
- kreasionizm

343 Fəaliyyət aktının strukturu hansı elementləri özündə birləşdirir

- obyekt, tələbat, maraq, qabiliyyət
- subyekt, məqsəd, vasitə, predmet, hərəkət, nəticə
- istedad, maraq, tələbat, vasitə
- predmet, nəticə, maraq, hərəkət
- vasitə, tələbat, maraq, istedad

344 İnsanın öz hərəkətləri və fəaliyyətində tam sərbəst olmasını təbliğ edən baxış necə adlanır

- fatalizm
- materializm
- volüntarizm
- idealizm
- ekzistensializm

345 Şəxsiyyətin məsuliyyəti nədə ifadə olunur

- şəxsiyyət öz hərəkətlərində tam sərbəstdir
- öz hərəkətinin sosial nəticələrini irəlicədən görmək və onlara görə cavab verə bilməkdə
- hüquqi məsuliyyətində

öz ailəsi qarşısında məsuliyyətdə
insanın həyatı əzəldən müəyyən olunmuşdur, buna görə də o heç nəyə görə məsuliyyət daşımır

346 İnsan həyatının həqiqi mənası hansı prosesdə açılır

- istirahət
- fəaliyyət
- tərbiyə
- davranış
- təhsil

347 İnsanı formalaşdıran əsas amilə aiddir

- təhsil
- tərbiyə
- həyat çətinlikləri
- təbiətin qanunları
- bürclər

348 Şəxsiyyət nədir

- məşhur adam
- insanın sosial siması
- güclü xarakterli insan
- özünü yüksək dəyərləndirən insan
- parlaq qabiliyyətləri olan insan

349 Yaşamaq - həzz almaqdır tezisini irəli sürən cərəyan

- asketizm
- rasionalizm
- dutilitarizm
- pragmatizm
- gedonizm

350 Həyatın mənası sualı insanı əsasən ona görə narahat edir ki, o

- sadalananlardan heç biri
- filosofdur
- fənidir
- zəifdir
- tənhadır

351 Məqsəd vasitəyə bəraət qazandırır tezisini hansı təlim irəli sürür

- rasionalizm
- pragmatizm
- hedonizm
- asketizm
- providensializm

352 İnsanı fəaliyyətin subyekti kimi xarakterizə edən anlayışı göstərin

- fərdiyyət
- Şəxsiyyət
- tarixi şəxsiyyət
- qəhrəman
- fərd

353 İnsanı təbiətin bir element kimi götürən və onun heyvanlarla birgə eyni qanunlara tabe olduğunu iddia edən cərəyan adlanır

- pozitivizm
- naturalizm
- rasionalizm
- sosiologizm
- humanizm

354 Maddi və mənəvi nemətlərin yaradılması istiqamətində insanın məqsədyönlü fəaliyyəti adlanır

- yaradıcılıq
- əmək
- davranış
- fəallıq
- layihələşdir

355 Fərdilik nədir

- insanın psixologiyası
- insanın bioloji keyfiyyətləri
- bir fərdi digər fərdlərdən fərqləndirən cəhətlər
- insanın sosial keyfiyyətləri
- insanın təbiəti

356 Antropososiogenezi nədir

- canlıların mənşəyi
- cəmiyyətin mənşəyi
- insanın mənşəyi
- insanla cəmiyyətin bir-biri ilə qarşılıqlı bağlı olan qararlaşma prosesi
- təbiətin mənşəyi

357 İnsanı Allah tərəfindən təyin olunmuş dünya nizamının bir hissəsi kimi nəzərdən keçirən dövr hansıdır

- Maarifçilik
- orta əsrlər
- antik
- Yeni Dövr
- postindustrializm

358 Sosiallığı insanı heyvandan fərqləndirən əsas cəhət kimi nəzərdən keçirən antik filosofu kim olmuşdur

- Platon
- Protaqor
- Sokrat
- Aristotel
- Qorqiy

359 İnsanın mövcudluğu mütləq nizam və kosmos kimi qavranılan münasibətlər sistemində nəzərdən keçirilən dövr hansıdır

- Maarifçilik
- Yeni Dövr
- orta əsrlər
- antik
- postindustrializm

360 Freyd insan varlığının ən mühüm amili kimi nəyi nəzərdən keçirirdi

- əməyi
- siyasəti
- iqtisadiyyatı
- təhtəl şüuru
- hüququ

361 Təhtəl şüuru insanın varlığının ən mühüm amili kimi nəzərdən keçirən kim olmuşdur

- Lenin
- Marks
- Engels
- Freyd
- Darvin

362 Engels antropogenezin hansı nəzəriyyəsinin nümayəndəsi olmuşdur

- əxlaqi
- iqtisadi
- psixoloji
- əmək
- siyasi

363 Antropogenezin əmək nəzəriyyəsinin nümayəndəsi kimdir

- Freyd
- Darvin
- Marks
- Engels
- Lenin

364 FEngelsə görə, insanın tarixi varlığı və inkişafının əsasında duran fəaliyyət hansıdır

- fikri
- oyun
- siyasi
- iqtisadi
- əmək

365 İnsanla cəmiyyətin bir-biri ilə qarşılıqlı bağlı olan qərarlaşma prosesi necə adlanır

- antropogenez
- filogenez
- ontogenez
- antropososiogenez
- sosiogenez

366 İnsanı təbiətin bir hissəsi, hissi-cismani varlıq kimi səciyyələndirən alman klassik fəlsəfəsinin nümayəndəsi kimdir

- Şelling
- Fixte
- Hegel
- Feyerbax
- Kant

367 İnsanı sosial keyfiyyətlərin toplusu kimi səciyyələndirən anlayış hansıdır

- növ
- fərd

insan

- şəxsiyyət
- fərdilik

368 Bəşər övladının tək nümayəndəsi necə adlanır

növ

insan

şəxsiyyət

- fərd
- fərdilik

369 Sofistlər insanla bağlı hansı tezisi irəli sürmüşdülər

“insan ictimai varlıqdır”

“insan təbiətin bir hissəsidir”

“insan sosial keyfiyyətlərin məcmusudur”

- “İnsan hər şeyin ölçüsüdür”
- “insan fərdi keyfiyyətlərin toplusudur”

370 İnsan hər şeyin ölçüsüdür tezisini irəli sürən filosoflar kim olmuşdur

modernistlər

ekzistensialistlər

marksistlər

- sofistlər
- pozitivistlər

371 İnsan hər şeyin ölçüsüdür tezisinin antik müəllifi kimdir

Platon

Qorqiy

Sokrat

- Protaqor
- Aristotel

372 Dekart insanın mahiyyətini nədə görürdü

bacarığında

xarakterində

iradəsində

- ağıl və zəkasında
- tərbiyəsində

373 İnsanların azad, şüurlu fəaliyyəti onların başlıca əlamətini təşkil edir tezisi kimə məxsusdur

Sokrata

Hegelə

İ.Kanta

- K.Mapksa
- Ç.Darvinə

374 İnsan bütün şeylərin ölçüsüdür tezisi kimə məxsusdur

Lokka

Marksa

Sokrata

- Protaqora
- Engelsə

375 Azadlıq dərk olunmuş zərurətdir tezisi kimə məxsusdur

- Yaspersə
- Marksa
- Hegelə
- Spinozaya
- Engelsə

376 Fəlsəfi antropologiyanın ideya mənbələrini göstərin

- antik fəlsəfə, orta əsr fəlsəfəsi
- marksizm fəlsəfəsi, alman klassik fəlsəfəsi
- alman klassik fəlsəfəsi, freydizm
- alman romantik fəlsəfəsi və həyat fəlsəfəsi, ekzistensializm, fenomenologiya
- fatalizm, volüntarizm

377 Personalizmə görə, ali person

- Allahdır
- dövlətdir
- cəmiyyətdir
- təbiətdir
- nsandır

378 İnsanı hərəkətə təhrik edən nədir

- maraqlar
- məqsədlər
- motivlər
- tələbatlar
- əqidələr

379 İnsanın təkamülündə əsas amil nə olmuşdur

- vərdişlər
- ailə
- instinktlər
- əmək fəaliyyəti
- ünsiyyət

380 Tərbiyə insanın nəyə olan qabiliyyətini reallaşdırır, artırır və möhkəmləndirir

- əyləncələrə
- zəhmətə
- xidmətlərə
- fəaliyyətə
- xeyrxahlığa

381 Rəsmi elm kimi fəlsəfi antropologiya kim tərəfindən yaradılmışdır

- Haydegger və Sartr
- Kant və Hegel
- Marks və Engels
- M. Şeler və Q Plesner
- Freyd və Fromm

382 Subyekt kimdir

- sahibkar

xoşagəlməz insan

qərribə insan

- fəaliyyətin predmetli daşıyıcısı olan insan
- naməlum bir şəxs

383 Bir fərdi başqalarından fərqləndirən spesifik, özünəməxsus konkret bioloji və sosial cəhətlərin məcmusuna nə deyilir

talant

Şəxsiyyət

Orijinallıq

- Fərdiyyət
- Fenomen

384 İnsan nədir

şəxsiyyət

təbiətin ağası

primat

- şüur və praktikanın predmetli daşıyıcısı
- şərəfli ad

385 Tələbat nədir

insanın mənəvi nemətlərə ehtiyacının olması

insanın nəyəsə malik olmaq istəyi

insanın maddi nemətlərə ehtiyacının olması

- insanı hərəkətə təhrək edən, onun təbiətindən, ən əhəmiyyətli xassələrindən irəli gələn ehtiyacı
- insanın nəyəsə meyl etməsi

386 İnsanın mənşəyi haqqında materialist nəzəriyyənin banisi kim olmuşdur

Lokk

Freyd

Kant

- Darwin
- Hobbs

387 Ünsiyyətin universal vasitəsi nədir

beyin

intuisiya

təxəyyül

- nitq
- jestlər

388 Fəlsəfi antropologiya nə haqqında ümümləşdirilmiş fəlsəfi təlimdir

insan və cəmiyyət

mədəniyyət

cəmiyyət

- insan
- sivilizasiya

389 Antropososiogenez nədir

ailənin mənşəyi haqqında elm

cəmiyyətin mənşəyi haqqında elm

insanın mənşəyi haqqında elm

- insan və cəmiyyətin mənşəyi haqqında elm
mənşəyi haqqında elm

390 Yeni dövr fəlsəfəsində empirizmin nümayəndəsi kimdir?

- R.Dekart
- Q.Leybnits
- B.Spinoza
- F.Bekon
- K.Helvetsi

391 Materialist sensualizminin nümayəndəsi aşağıda sadalananlardan hansıdır?

- D.Didro
- P.Holbax
- Clökk
- İKant
- R.Dekart

392 Elmi idrakın hansı səviyyəsinin əsasını təcrübə təşkil edir

- empirik
- mücərrəd
- intuitiv
- deduktiv
- nəzəri

393 Elmi idrakın hansı səviyyəsi təcrübə faktları ümumiləşdirərək konsepsiyalar hazırlayır

- induktiv
- empirik
- nəzəri
- eksperimental
- intuitiv

394 Predmetin təbii şəraitdə passiv öyrənilməsi necə adlanır

- modelləşdirmə
- analiz
- sintez
- müşahidə
- deduksiya

395 Praktikanın idrak prosesində rolu hansıdır

- praktika ətraf aləmin dəyişdirilməsinə yönəlmiş maddi fəaliyyətdir
- praktika idrakın mənbəyi və həqiqətin meyarıdır
- praktika bilik əldə etməyə yönəlmiş maddi fəaliyyətdir
- praktika bilik əldə etməyə yönəlmiş elmi eksperimentdir
- praktika təbiətin dəyişdirilməsinə yönəlmiş mənəvi fəaliyyətdir

396 Aqnostisizm nədir?

- varlıq haqqında təlim
- Obyektiv dünyanın mahiyyətinin dərkənilənliyini inkar edən təlim
- Allah haqqında təlim
- dəyərlər haqqında təlim
- 2 0-ci əsr fəlsəfəsində cərəyan

397 Dünyanın dərkənilənliyini kimlər inkar edirlər?

- ekzistensialistlər
- Aqnostiklər
- teistlər
- ateistlər
- materialistlər

398 İnsanın mahiyyəti deyil, yalnız hadisələri dərk etdiyini iddia edənlər necə adlandırılır?

- apologetlər
- Deistlər
- aqnostiklər
- dogmatiklər
- qnostiklər

399 Şeylərin mənasının dərk prosesi nə adlanır?

- retrospeksiya
- introspeksiya
- bilik
- anlama
- intuisiya

400 İnsanın problemin həlli yolları və şərtlərini bilmədən onu həll etmək qabiliyyəti necə adlanır?

- intuisiya
- praktika
- refleksiya
- intellekt
- anlama

401 Hansı cərəyana görə, dünya dərk etmək üçün əsas vasitə zəkadır?

- neopozitivizm
- metafizika
- rasionalizm
- intuitivizm
- empirizm

402 Şüur vasitəsilə varlığın tərəf və əlaqələrinin əks etdirilməsinə nə deyilir?

- anlama
- refleksiya
- praktika
- introspeksiya
- dərk etmə

403 Ayrı-ayrı müddəalardan daha ümumi xarakterli müddəalara keçid necə adlanır?

- abstraksiya
- modelləşdirmə
- analogiya
- deduksiya
- induksiya

404 Fikirdə hissələrin tam şəklinə gətirilməsinə nə deyilir?

- analogiya

eyniləşdirmə
korrelyasiya
təhlil
● sintez

405 Bir predmetə xas olan bəzi xüsusiyyətlərin buna oxşar digər predmetə fikrən köçürülməsinə nə deyilir?

abstraksiya
modelləşdirmə
ümumiləşdirmə
● analogiya
sintez

406 Nəzəri idraka aiddir

analogiya
● induksiya
müşahidə
sınaq
ölçü

407 Hisslər üçün əlçatmaz olan əql üçün də əlçatmazdır tezisini müdafiə edən cərəyanı göstərin

empirizm
● sensualizm
solipsizm
intuitivizm
rasionalizm

408 İdrakın subyektinin obyektlə birbaşa qarşılıqlı təsir prosesi aşağıdakılardan hansıdır

intuisiya
● təcrübə
təxəyyül?
abstraksiya
seyr

409 İdrak prosesini idarə edən prinsiplərin, üsul və qaydaların məcmusu necə adlanır

ağıl
● metod
təxəyyül?
hisslər
intuisiya

410 Məzmunu insandan asılı olmayan bilik necə adlanır

intuitiv həqiqət
● obyektiv həqiqət
subyektiv həqiqət
nisbi həqiqət
mütləq həqiqət

411 Rasional idrakın hansı formaları mövcuddur

qavrayış, təsəvvür, mühakimə
nəzəriyyə, duyğu, təsəvvür?
mühakimə, qavrayış, təsəvvür
mühakimə, qavrayış, anlayış

- anlayış, mühakimə, əqli-nəticə

412 Hissi idrakın hansı formaları mövcuddur

- nəzəriyyə, duyğu, təsəvvür?
- təsəvvür, mühakimə, anlayış
- duyğu, qavrayış, təsəvvür
- duyğu, qavrayış, anlayış
- qavrayış, təsəvvür, mühakimə

413 Elmi idrakın səviyyələrini seçin

- induktiv və deduktiv
- empirik və nəzəri
- təbii-elmi və humanitar
- hissi və rəşional
- analitik və sintetik

414 Məntiqi idrak alətinə çevirən kim olmuşdu?

- Platon
- Aristotel
- Heraklit
- Protoqor
- Sokrat

415 Orta əsr Qərb fəlsəfəsinin qnoseoloji prinsipi nədir?

- formalizm
- vəhy
- tarixilik
- rasionalizm
- kreasionizm

416 Elmi idrakın empirik və nəzəri səviyyələrinin universal metodu hansılardır?

- ölçmə, müqayisə və aksiomatik metod
- analiz və sintez induksiya və deduksiya
- müşahidə, eksperiment və müqayisə
- abstraktlaşdırma, ümumiləşdirmə və analogiya
- ideallaşdırma və formalaşdırma

417 Elmi idrakın nəzəri səviyyəsinin metodları aşağıdakılardan hansılardır?

- müşahidə və eksperiment
- ölçmə və müqayisə
- ideallaşdırma və tarixilik və məntiqi təhlil metodu
- hipotez və nəzəriyyə
- abstraktdan konkretə yüksəlmə və aksiomatik metod

418 Elmi idrakın empirik səviyyəsinin metodları aşağıdakılardan hansılardır?

- ümumiləşdirmə və abstraktlaşdırma
- ideallaşdırma və eksperiment
- induksiya və deduksiya
- analiz və sintez
- müqayisə və ölçmə

419 Fəlsəfədə deduksiya hansı mənə kəsb edir?

idrak metodu olub tədqiq olunan obyektlərin oxşar və fərqli cəhətlərinin aşkara çıxarılmasıdır
idrak metodu olub tədqiq edilən obyektin məqsədyönlü qavranılmasıdır

- təfəkkür metodu olub ümumidən xüsusiyyə keçiddir

təfəkkür metodu olub xüsusiədən ümumiyyə keçiddir
idrak metodu olub predmetin dərk edilməsi məqsədilə fikrən hissələrə ayrılmasıdır

420 Fəlsəfədə induksiya hansı mənə kəsb edir?

- təfəkkür metodu olub ümumidən xüsusiyyə keçiddir
- təfəkkür metodu olub xüsusiədən ümumiyyə keçiddir
predmetlərin bəzi oxşar əlamətlərinə görə oxşarlığıdır
idrak metodu olub tədqiq edilən hadisənin hissələrinin fikrən birləşdirilməsidir
idrak metodu olub predmetin dərk edilməsi məqsədilə fikrən hissələrə bölünməsidir

421 Özündə şey Kantda hansı mənə daşıyır?

- başqaları üçün bağlı olan şəxsiyyət
qanun
- şeylərin gizli mənası
- hadisə
forma

422 Özündə şey anlayışını elmə kim daxil edib?

- Fixte
Hegel
Feyerbax
Marks
- Kant

423 Zəkani idrakın əsasına qoyan təlim necə adlanır?

- skeptisizm
empirizm
- rasionalizm
- sensualizm
aqnostisizm

424 Qnoseologiya nədir?

- varlıq təlimi
- idrak təlimi
- inkışaf haqqında təlim
materiya haqqında təlim
dəyərlər təlimi

425 Aqnostisizm termini nədir?

- idrakın xalis simvolik xarakter daşması haqqında təsəvvür
- dünyanın dərkedilməzliyi haqqında təlim
- biliyin natamamlığı və dəyişkənliyi
idrakın gerçəkliyi tam və adekvat şəkildə əks etdirməsi haqqında təlim
yalnız dini biliyin həqiqiliyi haqqında təsəvvür

426 Hisslərə əsaslanan idrak hansıdır?

- gündəlik idrak
- hissi idrak
- rasional idrak

intuitiv idrak
əyani idrak

427 İdrak prosesi özünə aşağıdakı komponentlərdən hansıları daxil edir?

- duyğu və anlayış
- obyekt və subyekt
- eksperiment və əqli-nəticə
- təsəvvür və müşahidə
- qavrayış və mühakimə

428 İdrak prosesinin səviyyələri hansılardır?

- empirik və nəzəri
- hissi və rəşional
- eksperimental və nəzəri
- empirik və rəşional
- nəzəri və hissi

429 Həqiqət nədir?

- Zamanın müqəddəsləşdirdiyi ənənədir
- İdrak obyektinə uyğun gələn mühakimədir
- Hamının razılaşıdığı mühakimədir
- Avtoritətin fikridir
- Dalanın sonundakı işıqdır

430 Təfəkkürün empirik fakt olmadıqda belə həqiqəti dərk etmək qabiliyyəti nədir?

- Intuisiyadır
- Məntiqdir
- Dərrakədir
- Intellektdir
- Ağıldır

431 Yanılma nədir?

- İdrak obyektinə uyğun gəlməyən mühakimədir
- əsaslandırılmamış mühakimədir
- əlverişli olmayan yanaşmadır
- bilərəkdən formalaşdırılan səhv nöqtəyi-nəzər
- yad fikirdir

432 Obyektiv həqiqət nə ilə şərtlənir?

- İdrak obyektini ilə şərtlənir
- Dərk edən şəxsin orqanizmi ilə şərtlənir
- Xarici (kənar) amillərlə şərtlənir
- ətraf aləmlə şərtlənir
- Dərk edən insanın maddi maraqları ilə şərtlənir

433 Mütləq həqiqət nədir?

- bitkin və dəqiq bilikdir
- rədd edilməz fikirdir
- qəti hökmdür
- qeyri-məhdud həqiqətdir
- təzkibolunmaz hökmdür

434 Nisbi həqiqət nədir?

- Natamam və qeyri-dəqiq bilikdir
Zamanca dəyişilən fikirdir
Mümkün olan həqiqətdir
Insanın keçici maraqları ilə şərtlənən bilikdir
Ehtimali hökmdür

435 Əbədi həqiqət nədir?

- idrak obyektində dəyişməz olana uyğundur
dəyişilməz nöqtəyi-nəzərdir
heç vaxt dəyişməyəcək
zamanın dönməzliyi ilə şərtlənir
nəsillərin təcrübəsi ilə təsdiqlənir

436 Konkret həqiqət nədir?

- əyani həqiqətdir
dəqiq verilmiş şərtlər daxilində konkret əşyalar haqqında bilikdir
ətraflı təsvirdir
təsərrüfatlı təsvirdir
- obyektə və onun dərk edilmə sərhədləri müəyyənlanmış həqiqətdir

437 Həqiqət Koherent nəzəriyyəyə görə həqiqət nədir?

- Daha ümumi bilikdən məntiqi nəticə kimi alınan bilikdir
Xüsusi biliyin daha ümumi biliklə əlaqələndirilməsidir
- Biliyin daha ümumi bilik sistemi ilə ziddiyyətsizliyidir
Biliyin öz tərkib hissələri üzrə diferensiasiya edilməsidir
Daxilən ziddiyyətsiz bilikdir

438 Həqiqətin pragmatik konsepsiyası hansı biliyi həqiqət hesab edir?

- Eksperimental olaraq yoxlanmış biliyi
- İnsana fayda gətirən biliyi
Müşahidə vasitəsi ilə təsdiqlənən biliyi
məntiqi cəhətdən ziddiyyətsiz biliyi
Səsvermə ilə qəbul edilmiş biliyi

439 Həqiqətin sübut edilməsi nədir?

- Həqiqətlə onun obyektə arasında uyğunluğun aşkarlanması
əksəriyyətin onunla razılaşması
Onun cəlbədiciliyi
mövcud nəzəriyyələr çərçivəsində təkzib olunmazlığı deməkdir
Onun faydalılığının üzə çıxması

440 Biliyin sübut edilməsinin əsas üsulları nədir?

- Səsvermədir
- Eksperimental təsdiq və məntiqi əsaslandırma
Bunların heç biri deyil
Ona əyani forma verməkdir
Mütəxəssislərin fikirlərinə müraciət etməkdir

441 Həqiqətin meyarı nədir?

Insanın intuisiyasıdır

- Onun isbatıdır
- Alimlərin nüfuzlu rəyidir
- İnsanların praktik fəaliyyətidir
- Ümumi razılaşmalardır

442 Həqiqətin korrespondent (uyğunluq) nəzəriyyəsi kimə məxsusdur?

- Marksa
- Dekarta
- Aristotələ
- Parmenidə
- Demokritə

443 XX əsrin elm fəlsəfəsində həqiqət problemi necə nəzərdən keçirilir?

- Biliyin gerçəkliyə münasibəti baxımından
- Biliyin ayrı-ayrı elementlərinə münasibətdə
- İdeal modellərin qurulması problemi kimi
- Tədqiqatçıların subyektiv xüsusiyyətlərindən asılı bir anlayış kimi
- Mücərrəd bir anlayış kimi

444 Məntiqi pozitivistlər həqiqət anlayışı əvəzinə hansı anlayışdan istifadə edirlər?

- Qismən istisna etmə
- Qismən təsdiqlənmə
- Qismən əvəz etmə
- Qismən yerdəyişmə
- Qismən təkzib etmə

445 Əgər nəzəriyyənin pronozlaşdırdığı empirik nəticələr praktikada sübuta yetirilməməsi fəlsəfədə necə adlanır?

- nəzəriyyə və təcrübənin konqruentliyi
- biliyin rasionallşması
- biliyin verifikasiyası
- biliyin falsifikasiyası
- biliyin aprobasiyası

446 Verifikasiya prinsipinin mahiyyəti nədir?

- Rasionalizmlə empirizm arasında demarkasiya (ayırma) prinsipidir
- Elmi biliyi qeyri-elmi hökmlərdən ayırmaq vasitəsidir
- Təbiətsüənəslığı humanitar elmlərdən ayırmağın kriterisidir
- Biliyin həqiqətlik dərəcəsini müəyyənləşdirmək prinsipidir
- Elmi biliklə dini etiqadı ayırma vasitəsidir

447 Hansı filosofun təlimində falsifikasiya prinsipi elmiyin kriterisidir?

- M.Haydeggerin nəzəriyyəsində
- K.Popperin nəzəriyyəsində
- R.Kamapın nəzəriyyəsində
- L.Vitgenşteynin nəzəriyyəsində
- B.Rasselin nəzəriyyəsində

448 Praktikanın idrak prosesində rolu hansıdır

- Praktika idrakın mənbəyi və həqiqətin meyarıdır
- Praktika təbiətin dəyişdirilməsinə yönəlmiş mənəvi fəaliyyətidir
- Praktika ətraf aləmin dəyişdirilməsinə yönəlmiş fəaliyyətdir

Praktika bilik əldə etməyə yönəlmiş maddi fəaliyyətdir
Praktika bilik əldə etməyə yönəlmiş elmi eksperimentdir

449 Nəyi falsifikasiya etmək mümkün deyil?

- Allahın mövcudluğunu
qara qu quşlarının olmasını
Atlantidanın mövcudluğunu
Masonların mövcudluğunu
Marsda həyatın olmasını

450 F.Bekon hansı konsepsiyanın tərəfdarı idi

- həqiqətin əlçatmazlığının
həqiqətin nisbiliyinin
həqiqətin konvensionallığının
həqiqətin ikiliyinin
həqiqətin mütləqliyinin

451 Həqiqət dərk edən subyektdən asılı olmadığına görə hansı mahiyyət daşıyır?

- mütləqdir
mücərrəddir
konkret
subyektivdir
obyektivdir

452 Əsas vəzifəsi obyektə tədqiqatçı arasında məsafəni aradan qaldırmaq olan metod hansıdır?

- Strukturalizm
Dialektik metod
Psixoloji metod
Kulturoloji metod
Hermenevtik metod

453 Qnoseologiyada mənasına görə həqiqətin əksi olan anlayış hansıdır

- illüziya
səhv
yanlış
təbliğat
mühakimə

454 Məntiqi anlamın ali pilləsi, fəlsəfi düşünən, ümumiləşdirmələrlə əməliyyat aparan və həqiqəti daha dərinləndirən dərk edən idrak hansıdır

- bunlardan heç biri
Zəka
əql
hiss
intuisiya

455 Avqustinin konsepsiyasında həqiqətin meyarı nə idi

- təcrübə
belə meyar yox idi
eksperiment
vəhy
zəka

456 Həqiqi və praktiki faydalı həqiqətlərin əldə edilməsi metodu kimi Dekart nəyi göstərirdi

- dialektik metodu
- rəşional deduksiyanı
- seyredici analizi
- empirik intuisiyanı
- spekulyativ sintezi

457 Praqmatizm həqiqətə hansı tərifi verir

- həqiqət dərk olunmaz bir şeydir
- həqiqət faydalı bir şeydir
- həqiqət sübut olunmuş bir şeydir
- həqiqət vərmiş etdiyimiz bir şeydir
- həqiqət reallığa uyğun bir şeydir

458 Dekart həqiqətin meyarını nədə görürdü

- Sxolastikadan alınmış biliklərdə
- Zəkanın şübhə etmədiyi biliklərdə
- Müqəddəs kitabdan alınmış biliklərdə
- İdrakın predmeti ilə üst-üstə düşən biliklərdə
- Təcrübədə yoxlamadan keçmiş biliklərdə

459 Əsaslandırılması zəruri olan elmi fərziyyə necə adlanır

- anlayış
- nəzəriyyə
- əqlinətica
- hipotez
- mühakimə

460 Həqiqətin bilavasitə məntiqi arqumentlərə müraciət etmədən dərkini necə adlanır

- qavrayış
- seyr
- intellekt
- intuisiya
- müşahidə

461 Həqiqətin praqmatik konsepsiyasına görə həqiqət

- Problemlərin uğurlu həllində köməklik eüdə faydalı bir şey
- əvəlki biliklərə uyğun gələn elmi fəaliyyət məhsulu
- biliyin gerçəkliyə uyğun gəlməsi
- alimlər arasında razılaşmadır
- Biliyin həqiqiliyinə əsaslandırılmış inam

462 Marksizm fəlsəfəsində həqiqətin meyarı nədir

- Sübuta yetmə
- Gerçəklik
- elm
- praktika
- Din

463 Koqerentlik nədir

Yoxlanılmış biliykdən istifadə

Biliyin estetik cazibəliyi
biliyin yeni problemləri qoymaq qabiliyyəti
● biliyin özü-özü ilə uzlaşması
Biliyin təkzibedilməzliyi

464 Ziddiyyətsizlik elmiliyin aşağıdakı meyarına aiddir

- rasional
- estetik
- empirik
- məntiqi
- pragmatik

465 mütləqlik, nisbilik, obyektivlik, konkretlik nəyin əsas xassəsidir

- hipotezin
- zamanın
- materiyanın
- həqiqətin
- nəzəriyyərin

466 Dünya haqqında mötəbər bilik əldə etməyin mümkün olmadığını vurğulayan cərəyan hansıdır

- naturalizm
- rasionalizm
- ateizm
- skeptisizm
- empirizm

467 Marksist fəlsəfə həqiqətin meyarını nədə görür

- Ağılda
- Intuisiyada
- Etiqadda
- Praktikada
- Hisslərdə

468 Məzmunu insandan asılı olmayan bilik necə adlanır

- Intuitiv həqiqət?
- Nisbi həqiqət
- Subyektiv həqiqət
- Obyektiv həqiqət
- Mütləq həqiqət

469 Dünyanı olduğu kimi əks etdirən bilik necə adlanır

- Fantaziya?
- Yalan
- Yanılma
- Həqiqət
- Illuziya

470 Həqiqəti birbaşa dərk etmə qabiliyyəti necə adlanır

- Qavrayış
- Duyğu
- Intellekt
- Intuisiya

Müşahidə

471 Predmeti tam həcmdə əks etdirməyən həqiqət necə adlanır

- Obyektiv həqiqət
- Mütləq həqiqət
- Intuitiv həqiqət
- Nisbi həqiqət
- Subyektiv həqiqət

472 Dekart həqiqətin meyarını nədə görür

- Sxolastik fəlsəfədə
- Müqəddəs yazılarda
- Təcrübədə yoxlamaqda
- Biliyin zəkada şübhə oyatmamasında
- İdrakın obyektinə biliyin uyğun gəlməsində

473 İkili həqiqət haqqında təlimin mahiyyəti nədən ibarətdir

- Etiqad və biliklə Aallah dərk edilir
- Ağılın həqiqəti elmin əsasıdır
- Etiqadın həqiqəti dinin əsasıdır
- Etiqad və bilik bir-birini tamamlayır
- Etiqad və bilik bir-birini istisna edir

474 Elmlərin təbiət haqqında (təbiətşünaslıq– scienc) və insan, cəmiyyət, mədəniyyət haqqında (humanitar elmlər–humanities) kimi bölgüsü hansı dövrdə gerçəkləşdi?

- XVII əsrin ortalarında
- XVIII əsrin sonlarında
- XX əsrin ikinci yarısında
- XIX əsrin sonlarında
- XX əsrin əvvəllərində

475 Neokantçılar ruh haqqında elmlərdə "ruh" deyərkən nəyi nəzərdə tuturdular?

- İnsanla bağlı hər şeyi
- Elə ruhu
- Şüuru
- Psixikanı
- Mədəniyyətlə bağlı hər şeyi

476 Qərb sosiologiyasında bu gün müasir sosial reallığı bu və ya digər dərəcədə izah edən Strukturasıya nəzəriyyəsinin müəllifi kimdir?

- N.Luman
- Q.Zimmel
- E.Dürkheym
- E. Giddens
- M. Veber

477 Cəmiyyətin və insan fəaliyyətinin varlığının əsası kimi ədalətlik ideyası faktorunu hansı filosof irəli sürmüşdür?

- Platon
- E.Fromm
- Müqəddəs Avqustin
- Hegel

Kant

478 Cəmiyyətin və insan fəaliyyətinin varlığının əsası kimi sosial xarakter faktorunu hansı filosof irəli sürmüşdür?

- Hegel
- Aristotel
- E.Fromm
- Platon
- Ş.Monteskyö

479 Cəmiyyətin və insan fəaliyyətinin varlığının əsası kimi mütləq ideya faktorunu hansı filosof irəli sürmüşdür?

- E.Fromm
- Platon
- Hegel
- Feyerbax
- Ş.Monteskyö

480 Cəmiyyətin obyektiv qanunlarını qəbul etməyən filosoflar aşağıdakılardan hansılardır?

- V.Vindelband və Q.Rikkert
- V.Arşinov və A.Pançenko
- K.Marks və F.Engels
- F.Bekon və R.Dekart
- Ş.Monteskyö və P.Çaadayev

481 Qərb sosiologiyasında bu gün müasir sosial reallığı bu və ya digər dərəcədə izah edən sosial mobillik və ya integral sosiologiya nəzəriyyəsinin müəllifi kimdir?

- E. Giddens
- N.Luman
- Q.Zimmel
- E.Dürkheym
- P. Sorokin

482 Qərb sosiologiyasında bu gün müasir sosial reallığı bu və ya digər dərəcədə izah edən Sosial sistemlər nəzəriyyəsinin müəllifi kimdir?

- Q.Zimmel
- M .Veber
- E.Dürkheym
- N.Luman
- T. Parsons

483 Qərb sosiologiyasında bu gün müasir sosial reallığı bu və ya digər dərəcədə izah edən Kommunikativ hərəkətlər nəzəriyyəsinin müəllifi kimdir?

- E. Giddens
- M. Veber
- Y.Habermas
- N.Luman
- Q.Zimmel

484 T. Kun paradiqma anlayışını necə izah edir?

- “Paradiqma ziddiyyətsiz nəzəriyyələr məntiqidir”
- “Paradiqma - ən önəmli fəlsəfi kateqoriyadır”

“Paradiqma - gerçəliyin ən mühüm əlamətlərini ifadə edən anlayışlar sistemidir”

“Paradiqma sosial reallığın inqilabi şəkildə dəyişdirilməsidir”

- “Paradiqma elmin qarşısında duran problemlərə müəyyən baxış və reaksiya üsuludur”

485 XX əsr şəraitində marksizmin praktiki şərhinin bütövlükdə utopik olmasının əsas səbəbi nə idi?

marksizm praktikasısı heç də utopik deyildi

ziddiyyətsiz nəzəriyyələr məntiqinin tətbiqi

- əmtəə-pul münasibətlərinin pozitiv potensialının düzgün qiymətləndirilməməsi
- sosial bərabərsizlik
- sosial reallığın inqilabi şəkildə dəyişdirilməsi

486 Paradiqma anlayışını elmə hansı filosof gətirib?

Kant

- Kun

Hegel

Aristotel

Paton

487 Paradiqma sözü yunancadan tərcümədə nə deməkdir?

təlim

təcrübə

- nümunə

idrak

nəzəriyyə

488 Subyektlə obyektin dixotomiyası nəyin hesabına aradan qaldırılır?

təbiət qanunlarının

hüquqi qanunların

insanın fəaliyyətinin

işlək qanunların

- subyektin şəxsi təcrübəsinin

489 Materiyanın ali hərəkət forması kimi ən mürəkkəb idrak obyektini hansıdır?

fəlsəfə

din

- cəmiyyət

təbiət

siyasət

490 Sosial idrakın ontoloji tərəfi dedikdə nə başa düşülür?

- Sosial idrakın ontoloji tərəfi sosial fəlsəfənin inkişaf qanunauyğunluqlarını və tendensiyyalarını izah edir
- Sosial idrakın ontoloji tərəfi cəmiyyətin varlığını, onun inkişafının qanunauyğunluqlarını və tendensiyyalarını izah edir
- Sosial idrakın ontoloji tərəfi insan şəxsiyyətini, onun inkişafının qanunauyğunluqlarını və tendensiyyalarını izah edir
- Sosial idrakın ontoloji tərəfi bütövlükdə fəlsəfənin inkişaf qanunauyğunluqlarını və tendensiyyalarını izah edir
- Sosial idrakın ontoloji tərəfi təbiətin varlığını, onun inkişafının qanunauyğunluqlarını və tendensiyyalarını izah edir

491 Sosial idrakın aksioloji tərəfi dedikdə nə başa düşülür?

sosial idrakda ictimai praktikanın rolu

ictimai təzahürlərin idrakı

sosial idrakın təbiəti

- qiymətli yanaşma
subyektin şəxsi təcrübəsi

492 Cəmiyyətin və insan fəaliyyətinin varlığının əsası kimi ilahi niyyət faktorunu hansı filosof irəli sürmüşdür?

- E.Fromm
- Akvinalı Foma
- Hegel
- P.Çadayev
- Müqəddəs Avqustin

493 Sosial idrakın subyektindən danışarkən hansı amil nəzərə alınmalıdır?

- şüurluluq faktoru
- intellekt
- şəxsiyyət faktoru
- obyektivlik faktoru
- insanın fərd olması

494 Qərb sosiologiyasında bu gün müasir sosial reallığı bu və ya digər dərəcədə izah edən özünəreferent sistemlər nəzəriyyəsi nin müəllifi kimdir?

- P Sorokin
- N.Luman
- E.Dürkheym
- QZimmel
- M Veber

495 Sosial gerçəklik dedikdə nə başa düşülür?

- bütün aləm
- cəmiyyət
- sosial təsisatlar
- elm
- təbiət

496 Aşağıdakılardan hansı sosial idrakın subyektidir?

- insanların maraqları:
- insan
- cəmiyyət
- sosial gerçəklik
- qrup

497 Hermenvtikanın mahiyyəti nədir?

- “Təsdiq etmək”, “vurğulamaq”
- “İzah etmək”, “mənalandırmaq”
- “Göstərmək”, “işarə etmək”
- “Adlandırmaq”, “təsvir etmək”
- “İnkər etmək”, “rədd etmək”

498 Sosial idrakın obykti ilə bağlı çətinliklərin əsas səbəbi nədir?

- cəmiyyətin dərkinin qeyri-mümkün olması
- cəmiyyətin çoxtərəfliliyi və müxtəlif keyfiyyətliliyi
- təbiətin açılmamış sirləri
- ictimai şüurun formaları

insanların mədəni cəhətdən geri qalması

499 Sosial idrakın spesifikasiyası nədədir?

- burada obyekt rolunda cəmiyyət çıxış edir
- burada obyekt rolunda idrak subyektlərinin özlərinin fəaliyyəti çıxış edir
- heç bir spesifikasiyası yoxdur, adi idrakdır
- burada obyekt rolunda insanın təfəkkürü çıxış edir
- burada obyekt rolunda bütün aləm çıxış edir

500 Sosial idrakın obyektini dedikdə nə başa düşülür?

- bütün aləmin dərkisi
- cəmiyyətin dərkisi
- insanın dərkisi
- təbiətin dərkisi
- fəlsəfənin dərkisi

501 Pozitivizmə qarşı reaksiya ilk növbədə Qərbin sosial və humanitar elmlərində hansı cərəyanlarının yayılmasında özünü biruzə verdi?

- Industrializm və postindustrializm
- Postbiheviorizm və postpozitivizm
- Biheviorizm və hermenevtika
- Neokantçılıq və neoplatonizm
- Rasionalizm və sensualizm

502 Pozitivist metodologiyasının təsdiqlənməsində Qərbin sosial elmində geniş vüsət almış hansı hadisə mühüm rol oynadı?

- Antiqlobalizm hərəkatı
- "Biheviorist" və ya "bihevioral" inqilab
- Sinergetik yanaşma
- Elmi-texniki tərəqqi
- Qlobalistika

503 Dəqiq elmlərin metodologiyası və metodlarından istifadə edərək, sosial elmləri təbiətşünaslığın nümunəsi əsasında yenidən qurmağa çağıran cərəyan hansıdır?

- Neokantçılıq
- Pozitivizm
- Sinergetika
- Rasionalizm
- Ekzistensializm

504 86-ci ildə özünün məşhur çıxışında humanitar və təbii elmlərin hüquqlarını praktiki olaraq bərabərləşdirən alim kimdir?

- J.Lametri
- H.Helmholts
- V.Vindelband
- V.Diltey
- T.Hobbs

505 Humanitar elmlərin nəzəri-idraki müstəqilliyini qəti müdafiə edən, amma bununla yanaşı, təbii elmlərin humanitar elmlər üçün nümunə kəsb etdiyini söyləyən məşhur alman tədqiqatçısı kimdir?

- J.Lametri
- T. Hobbs

- R.Dekart
- V.Vindelband
- V.Diltey

506 Hansı cərəyanın nümayəndələri elmi həm təbii, həm də sosial aləmin sirlərinin qapısını açmağa bilən bir qüvvə kimi qiymətləndirildilər?

- Neokantçılar
- Agnostiklər
- Sensualistlər
- Rasionalistlər
- Marksistlər

507 İnsanın maşın kimi səciyyələndirildiyi Leviatan əsərinin müəllifi hansı filosofdur?

- V.Vindelband
- T. Hobbs
- J.Lametri
- R.Dekart
- V.Diltey

508 Sosiallıq anlayışına olan əsas yanaşmaları təhlil edərək, özünün hadisəli yanaşma adlandırdığı mövqeyini təklif edən filosof hansıdır?

- K Marks
- İ. Kant
- Y.Reznik
- K.Tsiolkovski
- V.Vindelband

509 Elmin inkişafının hansı mərhələsi metodoloji plüralizm dövrü kimi nəzərdən keçirilir?

- Neopozitivist mərhələ
- Postneoklassik mərhələ
- Klassik mərhələ
- Qeyri-klassik mərhələ
- Postmodernist mərhələ

510 Hansı idrakın məzmununda həqiqi biliklər ilə dəyərlər - mənalar məqamı və subyektivlik üzvi surətdə birləşir?

- Elmi idrakın
- Sosial idrakın
- Rasional idrakın
- Hissi idrakın
- Adi gündəlik idrakın

511 Cəmiyyətdə heç bir obyektiv qanun yoxdur və ola da bilməz, çünki buradakı bütün hadisələr fərdi, təkrarolunmaz xarakter daşıyır fikri hansı filosoflara məxsusdur?

- K. Marks və F Engelsə
- V.Vindelband və Q.Rikkertə
- Sokrata və Demokritə
- Platona və Aristotələ
- Kant və Hegelə

512 V.Vindelband və Q.Rikkert hansı filosofun davamçılarıdır?

- Hegelin

- Kantın
Sokratın
Aristotelin
Feyerbaxın

513 Hansı məktəbin nümayəndələri elmi idrakı təbiət haqqında elmlər (die Natwissenschaften) və ruh haqqında elmlər (die Geisteswissenschaften) deyə iki sahəyə bölürdülər?

- Sensualistlər
Neokantçılar
Rasionalistlər
Neopozitivistlər
Ekzistensialistlər

514 Hazırda yeni informasiya texnologiyalarının tətbiqi şəraitində hansı reallıq global miqyas alır?

- panteist reallıq
subyektiv reallıq
obyektiv reallıq
sosial reallıq
heç biri

515 Kompüter texnologiyaları insanın inkişafında hansı problemləri yaradır?

- insanın daxili aləminin formalaşmasında tədrisin rolunun azalmasına səbəb olur
insanın daxili aləminin formalaşmasında konkret sosial reallığın rolunun azalmasına səbəb olur
əksinə, insanı daha da mükəmməlləşdirir
insanın daxili aləminin formalaşmasında ailə tərbiyəsinin rolunun azalmasına səbəb olur
insanın daxili aləminin formalaşmasında virtual reallığın rolunun azalmasına səbəb olur

516 Müasir cəmiyyətin siyasi həyatında əsas ideoloji istiqamətlər hansılardır?

- Mərkəzçilik, anarxizm
Siyasi idealizm, plyuralizm
Mərkəzçilik, kosmopolitizm
Mühafizəkarlıq, radikalizm, liberal-demokratizm
Marksizm, maoizm, sosializm

517 Cəmiyyətin siyasi sisteminin əsas tərkib hissələri hansılardır?

- Siniflər, sosial qruplar
İctimai təbəqələr silklər
Millətlər, etnik qruplar
Ayrı-ayrı insanlar və qruplar
Dövlət, siyasi partiyalar, digər ictimai və siyasi qurumlar

518 Bir sinfin digərini istismar etmə məşını kimi dövləti səciyyələndirən kimdir?

- Hegel
A.Toynbi
B.Spinoza
K.Marks və F.Engels
T.Hobbs

519 Tarixi materializmə əsasən siyasətin mahiyyəti nədə ifadə olunur?

- iqtisadi bazis üzərində üstqurum
iqtisadiyyat və sosial sferanın vəhdəti
iqtisadi-təsərrüfatçılıq fəaliyyətində vergi tutulmasının prioriteti

əməyə tələbatın mütləqləşdirilməsi
tərbiyyə və maarifçiliyin eyniləşdirilməsi

520 İnsan hüquqları haqqında ümumi bəyannamə nəyin əsasını təşkil edir?

- Liberal-demokratik ideologiyanın
Cəmiyyətin inkişafının dövlət proqramının
Yeni iqtisadi proqramların işlənməsinin
Cəmiyyətin inkişafının maddi şərtlərinin
Ekoloji hərəkətin

521 Burjua liberalizminin tənqidçisi kimdir?

- L.Uayt, O.Kont, Q.Tarel
Herder, Hegel, Feyerbax
E.Berk, K.Marks, F.Engels
N. Makiavelli, J-J Russo, ŞMonteskye
T.Kun, M. Veber, İ. Lakatoş

522 F.Engelsin fikrincə dövlətin əsas əlamətləri hansılardır?

- iqtisadiyyatın, elmin, mədəniyyətin mövcudluğu
iqtisadi, siyasi və mənəvi mədəniyyətin formalaşmış halı
hakimiyyət aparatının, ərazinin və vergilərin mövcud olması
maddi və mənəvi dəyərlərə malik olma
istehsal, sosial və ideoloji münasibətlər sisteminin qurulması

523 Legitim zor tətbiq etməklə birinin digəri üzərində hökmranlığını kim dövlət kimi qiymətləndirir?

- M.Veber
H.Hegel
N.Makiavelli
Platon
K.Marks

524 Mənəviyyatın qiymətləndirici – imperativ funksiyasının mahiyyəti nədən ibarətdir?

- mənəvi qayda, norma və prinsiplərin insan əxlaqının digər formaları ilə qarşılıqlı əlaqəsi
insan davranışının tənzimləməsi və fərdin davranışının özünütənzimləməsi üsulu
insan və cəmiyyətin inkişafının ən insanpərvər və perspektiv yollarının axtarışı
ictimai həyatın hər bir təzahürünün “xeyir” və “şər” baxımından qiymətləndirilməsi
mənəvi əxlaqın dəyərləndirmə, norma və qaydalarının formalaşması

525 Mənəviyyatın mövcudluğu və inkişafının subyekti hansı təsisatdır?

- cəmiyyətdə belə bir təsisat yoxdur
istehsalat kollektivləri
dövlət təşkilatları və müəssisələri
siyasi partiya və təşkilatlar
ayrı-ayrı şəxsiyyət

526 Dinin yaranması və mövcudolmasının başlıca psixoloji səbəbi

- istehsal-təsərrüfatçılıq sahəsinin geriliyinin aradan götürülməsi
xəşbəxt həyatın ideoloji əsaslandırılmasının axtarışı
siyasi ziddiyyətlərin ləğvi
sosial ədalətsizlikdən yaxa qurtarmaq
insanın mənfi emosiya və sarsıntılardan yaxa qurtarmaq istəyi

527 Fantaziya və xəyal hansı üçün daha səciyyəvidir?

- insan mənəviyyəti
- istehsalat-təsərrüfatçılıq fəaliyyəti
- dünyanın mənimsəməsi üsulu kimi incəsənət
- insan əməyi
- dünyanın mənimsəməsi üsulu kimi elm

528 Anlayış, kateqoriya və qanunlar şəklində dünyanı nə əks etdirir?

- hisslər emosiyalar
- elm, elmi yaradıcılıq
- istehsal, insan əməyi
- insanın təxəyyülü, onun fantaziyası,
- fərziyyə, intuisiya

529 Mənəvi dəyərlərdə nə ifadə olunur?

- maddi-əşyavi aləm
- insanın ictimai təbiəti, onun mövcud olma şəraiti
- ancaq insan zəkasına tabe olan
- ancaq bir qrup insan yarada biləcək bir şey
- şüurun məhsulu olan fantaziya

530 Mənəvi istehsal struktur etibarilə hansı növlərdən ibarətdir?

- psixoloji , fəlsəfi, mənəvi
- elmi, estetik, dini
- hüquqi, iqtisadi
- mənəvi, iqtisadi
- tərbiyəvi, maarifpərvər

531 Mənəvi tələbatlar maddi tələbatlardan nə ilə fərqlənir?

- insan onlara əmək prosesində malik olmuşdur
- insan onları anadangəlmə əldə etməmişdir
- insan onlara təlqin nəticəsində olmuşdur
- insan onlara fəvqəltəbii nurlanma ilə malik olmuşdur
- insan onlara təsadüf nəticəsində malik olmuşdur

532 Mənəvi tələbatın ödənilməsi nəyin strukturuna aiddir?

- istehsalat-təsərrüfatçılıq fəaliyyətinin
- cəmiyyətin mənəvi həyatının
- cəmiyyətin bütün tələbatların
- siyasi sistem və münasibətlərin
- sosial sistemin və münasibətlərin

533 M.Veberin fikrincə vətəndaş cəmiyyətinin mahiyyəti nədən ibarətdir?

- maddi və mənəvi amillərin birləşməsində
- iqtisadi inkişafın strategiyasının müəyyənləşdirilməsində
- hakimiyyət, cəmiyyət və insanın optimal şəkildə uyğunlaşması
- dövlət və şəxsiyyətin funksiyalarının bölünməsində
- siyasətin, iqtisadiyyatın və mədəniyyətin qovuşmasında

534 Siyasi rejim olan demokratiyanın səbəb və nəticəsi nədir?

Cəmiyyətdə iqtisadi və təsərrüfatçılıq fəaliyyəti

- vətəndaş cəmiyyəti və hüququ dövlət
geniş insan kütləsinin psixoloji durumu
sosial birləşmənin üzvü olan fərdin özünüdərk
təbiiyyəti və maarifçilik fəaliyyəti

535 Hakim rejim tərəfindən qəbul etdirilən rəsmi ideologiyanın hökmranlığı hansı siyasi rejimin xüsusiyyətidir

- totalitarizm
avtoritarizm
demokratiya
timokratiya
plutokratiya

536 Ərazi vahidlərinin separatizmə meyilliliyini dövlət quruluşunun hansı forması azaldır?

- federasiya
konfederasiya
monarxiya
avtokratiya
unitar dövlət

537 Sosial baxımdan təhlükəli konfliktlərin qarşısının alınması və aradan götürülməsi hansı ictimai institutun vəzifəsinə aid edilir?

- aparıcı siyasi partiyanın
qeyri-dövlət birliklərin və assosiasiyaların
dövlətin
bütün cəmiyyətin
ictimai təşkilat və siyasi partiyaların

538 Burjua –liberalist ideologiyasının tənqidçiləri sırasında kim islahatçılığın tərəfdarı olmuşdur?

- S. Hantinqton
E.Berk
K.Marks
F.Engels
Bakunin

539 Siyasi şüur nəyin əsasını təşkil edir?

- Millət və xalqların mənəvi mədəniyyətinin
Sınıf, sosial qrup və ayrı-ayrı şəxslərin siyasi davranışının
Dövlət, siyasi partiya və təşkilatların ideoloji həyatının
Müxtəlif ictimai qrup və təsisatların sosial statusunun
İctimai həyatın maddi münasibətlərin

540 Siyasi həyata mənəvi mədəniyyətin təsir etmə amillərindən biri nədir?

- əmək tərbiyəsi
ayrı-ayrı fərdlərin sosiallaşması və formalaşması
İqtisadi mədəniyyətin formalaşması
Mənəvi və sosial sferaların qarşılıqlı təsiri
Maarifçilik fəaliyyətinin tərbiyə fəaliyyəti üzərində prioriteti

541 Ancaq legitimliyi təqdirdə siyasi hakimiyyətin sabit olması haqqında fikir kimə məxsusdur?

- K.Marks
S.Lipset

O.Kont
M.Veber
L.Uayt

542 Siyasi fəlsəfənin ən mühüm problemi hansıdır?

- İnsanın tələbatları ilə bağlı olan problem
- Hakimiyyət problemi
- Siyasi ideologiyanın olmaması
- Maddi və ideal arasında ziddiyyət
- əmək münasibətlərinin uzlaşdırılmaması

543 Sitayışın təyinatı nədən ibarətdir?

- dindarların birləşməsi, dini ideologiyanın yaranması
- xüsusi mənəvi ab-havanın formalaşması
- simvolik hərəkətlər vasitəsilə təxəyyül edilən yaxud real mövcud olan
- obyektlərə təsir etmə cəhdi
- insanların dini şüurunun formalaşması və inkişafı

544 İncəsənət əsərlərinin təyinatı nədən ibarətdir?

- psixoloji tarazlıq
- estetik həzzalma
- elmi müəyyənlik
- sosial ədalət
- maddi müstəqillik

545 İnsanın sosiallaşmasını nə təmin edir?

- təxəyyülün inkişafı
- insanda elmi yaradıcılığa qabiliyyətin formalaşması
- insanda mənəvi mədəniyyətin formalaşması
- insanda iqtisadi mədəniyyətin formalaşması
- insanda siyasi, estetik xüsusiyyətlərin formalaşması

546 Vətəndaş cəmiyyəti ideyasını kim ilk dəfə olaraq irəli sürmüşdür?

- KMarks
- Siseron
- Platon
- CLokk
- ŞMonteskye

547 Mərkəz və əyalət arasında qanunvericilik hakimiyyətinin bölüşdürülməsi hansı ictimai - siyasi səciyyə daşıyan nəzəri məsələni ifadə edir?

- Siyasi sistem
- Dövlət quruluşu
- İnzibatçılıq
- Mərkəzlilik
- Siyasi rejim

548 Asiya istehsal üsulu problemini kim işləyib hazırlamışdı?

- Platon
- Marks
- Makiavelli
- Russo

Hegel

549 Siyasi şüurun səviyyələri hansılardır?

- Adi-gündəlik, nəzəri
Aksioloji, praksiooloji
Neytral, konformist
Spesifik, müəyyənəddici
Mədəni, humanitar

550 Cəmiyyətin siyasi həyatı nəyin əsasında qurulur?

- müxtəlif sosial qüvvələrin siyasi fəaliyyəti əsasında
müxtəlif təşkilat və təşkilatların əlaqələri əsasında
əxlaq mədəniyyəti əsasında
Ayrı-ayrı fərdlərin yaradıcılığı əsasında
İnsanların maddi fəaliyyəti əsasında

551 Dini təşkil edən əsas elementlər hansılardır

- Dini etika, dini estetika, dini hüquq
Dini idrak, dini fəaliyyət, dini təqlid etmə
- Dini şüur, dini pərəstiş, dini təşkilatlar
Dini hafizə, dini əhval-ruhiyyə, dini qavrayış
Dini rəssionallıq, dini empirizm, dini relyativizm

552 Estetikliyin yaranmasının obyektiv əsası nədə təzahür edir

- Rəssionallıq, praktiklik,
- Ölçü, harmoniya, simmetriya, tamlıq
Sabitlik, varislik, ardıcılıq
Məhsuldarlıq, maddilik, mənəvilik
Qanunçuluq, elmlilik, pragmatiklik

553 Struktur baxımından mənəvi istehsalın hansı əsas növləri fərqləndirilir

- Elmi, estetik, dini
Hüquqi, texniki, psixoloji
Rasional, irrasional, empirik
Ekoloji, fizioloji
Sosial ,siyasi

554 Cəmiyyətin mənəvi həyatının strukturunu təşkil edən əsas ünsürlər

- Mənəvi tələbat, mənəvi dəyərlər, mənəvi tələbatın ödənilməsi
İctimai rəy, ictimai sorğu
İntuisiya, fərziyyə
Təxəyyül, hafizə
İnsan beyini, şüur

555 Siyasi fenomen olaraq demokratiya harada yaranmışdır

- Qədim Çin
- Qədim Yunanıstan
Qədim Babilistan
Qədim Misir
Qədim Roma

556 Əsas siyasi rejim növlərinin adlarını göstərin

Monarxiya, teokratiya

- Totalitarizm, avtoritarizm, liberalizm, demokratiya
- Plutokratiya, timokratiya
Oxlokratiya, sentrizm
Faşizm, kommunizm

557 Siyasi rejim adı altında nə başa düşülür

Dövlət hakimiyyətinin siyasi partiyalarla vəhdət təşkil etməsi

- Dövlət hakimiyyətinin həyata keçirilməsinin üsul və vasitələrinin məcmusu
- Siyasi sistemin fəaliyyət göstərməsi mexanizmi
Siyasi sistemin ünsürləri arasındakı əlaqələr
Siyasi sistemin ünsürü olan siyasi partiyaların inkişafı

558 Xalqın hakimiyyətə sahib çıxması hansı idarəetmə üsulu ilə bağlıdır

oxlokratiya

- respublika
- plutokratiya
avtokratiya
timokratiya

559 Monarxiya idarəetmə forması olaraq nəyi bildirir

Bir qrup siyasi həmfikirliyin hökmranlığını

- Hakim sülaləni təmsil edən bir şəxsin əlində cəmləşdirilmiş hakimiyyəti
- Yüksək intellektə malik olan şəxslərin kollektiv idarəçiliyini
Hərbi və mülki şəxslərin birgə hakimiyyətini
Ayrı-ayrı siniflərin nümayəndələrinin hakimiyyəti həyata keçirməsini

560 Cəmiyyətin siyasi sisteminin əsas və aparıcı rol oynayan ünsürü nədir

Siyasi partiya

Kollektiv

Bəşər övladı

İctimai-siyasi hərəkət

- Dövlət

561 Siyasəti səciyyələndirən cəhətləri göstərin

Optimizm, obyektivizm, pragmatizm

Determinlik, relyativizm

- Universallıq, ümumilik, hər bir ictimai sahəyə təsir etmək
- Ardıcılıq, davamlılıq
Mütənasiblik, mənəvilik

562 Siyasət mahiyyət etibarilə nədir

Maddi dəyərlərin istehsalının təzahürüdür

- Cəmiyyətin müxtəlif sahələrinin tənzim edilməsi və idarə olunmasıdır
- Ayrı-ayrı məsələlərin təcrübədən keçirilməsidir
Yaradıcılığın inkişafı üçün səy göstərilməsidir
Müxtəlif əlaqələr və münasibətlərin inkişafı üçün xidmət göstərilməsidir

563 Mədəniyyət nədir?

Maddi istehsalın göstəricisidir

Bioloji təkamülün məhsuludur

- Sosial-mənəvi fəaliyyətdir

Instinktiv fəaliyyətdir
Kainatın təkamül qanunlarına tabe olan təbii prosesdir

564 İnsanın mövcudluq mühiti kimi mədəniyyətə nə daxildir?

- İnsana xas olan bütün fəaliyyət formaları
“Vəhşi” və ya “birinci təbiət”
Günəş sistemi
Bunların heç biri
Okeanların təki

565 Aşağıda göstərilənlərdən hansı mədəniyyətə aiddir?

- “insaniləşmiş” və ya “ikinci təbiət”
Maddi istehsal fəaliyyəti
- Bunların hamısı
Toplanmış təcrübəni qoruyub saxlamağın sosial mexanizmləri
Dəyişdirici-yaradıcı fəaliyyəti

566 Mədəniyyət nədir?

- İnkişaf ideyasıdır
Bunların heç biri deyil
Fərdiyyətçilik deməkdir
- Fərdi maraqlarla sosial tam arasında harmoniya yaratmaq vasitəsidir
Siyasi idarəetmə formasıdır

567 Mədəniyyət anlayışının bağlı olduğu kultura sözü mənşəcə hansı dildən alınıb?

- Rus mənşəlidir
Yunan mənşəlidir
İngilis mənşəlidir
- Latın mənşəlidir
Ərəb mənşəlidir

568 Siseronun fikrincə mədəniyyət nədir?

- Bədənə qulluq etmək sənətdir
- İnsan aqlını tərbiyə edib yetişdirməkdir
Dövlət başçısı yetişdirmək sənətdir
Bunların heç biri deyil
Torpağı şumlamaq sənətdir

569 Qədim yunanlar mədəniyyətin ali məqsədini nədə görürlər?

- Alim yetişdirməkdə
Yüksək peşəkarlığa malik sənətkar yetişdirməkdə
- Ideal vətəndaş yetişdirməkdə görürdülər
Ticarəti və sənəti inkişaf etdirməkdə
Allahlara hörmət hissi tərbiyə etməkdə

570 Din mədəniyyətin əsas məqsədini nədə görür?

- Ruhun xilasına inam və etiqad hissi tərbiyə etməkdə
Elmli insan yetişdirməkdə
Gözəlliyi qiymətləndirmək bacarığı tərbiyə etməkdə görür
Maddi və mənəvi tələbatlar arasında harmoniya yaratmaqda
Kamil insan tərbiyə etməkdə

571 İndustrial cəmiyyət mədəniyyətin başlıca funksiyasını nədə görürdü

- Məntiqi təfəkkürü inkişaf etdirməkdə
- Effektiv metoda malik ambisiyalı şəxsiyyət yetişdirməkdə
- Mömin insan tərbiyə etməkdə
- Humanizm ideyalarını yaymaqda
- Harmonik inkişaf edən insan yetişdirməkdə

572 Sivilizasiya termini ilk dəfə olaraq harada işlənmişdir?

- Empirizmin nümayəndələrinin əsərlərində
- Qədim romalılarda
- Qədim yunanlarda
- Alman klassik fəlsəfəsində
- Fransız maarifçilərinin əsərlərində

573 Kim sivilizasiyanı tərəqqinin son məqsədi hesab edirdi?

- Fransız maarifçiləri
- İngilis materialistləri
- Aristotel
- Siseron
- İKant

574 Sivilizasiya ilk dəfə olaraq öz konkret-tarixi təcəssümünü harada tapmışdır?

- İndustrial cəmiyyətdə
- Feodalizmdə
- Qədim Yunanıstanda
- Ərəb xilafətində
- Qədim Hindistanda

575 İctimai inkişafa formasion yanaşmanın əsası üçün meyar nədir?

- hakim dəyərlər, norma və qaydalardır
- Bazar münasibətləridir
- maddi nemətlərin istehsal üsuludur
- Mədəniyyətin tipidir
- Məhsuldar qüvvələrin inkişaf səviyyəsidir

576 İnsana münasibətdə mədəniyyət nədir?

- insanın mövcudluq məkanıdır
- bunların hamısıdır
- insan fəaliyyətinin məhsuludur
- yalnız insana xas olan keyfiyyətdir
- insanın inkişaf ölçüsüdür

577 İncəsənətin əsas funksiyası hansıdır

- Estetik
- Memorial
- Aksioloji
- İdrakı
- Tərbiyəvi

578 Hərtərəfli inkişaf etmiş harmonik insan yetişdirmək hansı dövr mədəniyyətinin vəsifəsidir?

- Orta əsrlər mədəniyyətinin

Qədim yunan mədəniyyətinin
Bunlardan hər birinin əsas vəzifəsi idi
Industrial cəmiyyətin
● İntibah mədəniyyətinin

579 Mədəniyyətin insanla bağlı son hədəfi nədədir?

- maddi rifahın yüksəlməsi
- sosial normaların mənimsənilməsi
- mənəvi zənginləşməsidir
- nəzəri biliklərinin dərinləşməsi
- texniki gücünün artması

580 Mədəniyyətin sivilizasiyadan fərqi nədədir?

- Bunların hamısıdır
- Texnikanın inkişafına yol açması
- insanın daxili aləminə istiqamətlənməsi
- iqtisadi tərəqqini hədəf götürməsi
- Fəaliyyətçilik prinsiplərini rəhbər tutması

581 Mədəniyyətdə ənənələrin mahiyyəti nədir?

- onun fasiləsizliyini təmin edir
- mühafizəkarlığın əleyhinədir
- yeniliklərin mənimsənilməsinə yol açır
- tərəqqini şərtləndirən amildir
- inqilabi dəyişikliklər tələb edir

582 Varislik əlaqələrini yaradan nədir?

- maddi istehsaldır
- iqtisadi tərəqqidir
- ənənələr, tərbiyə və təhsil sistemidir
- bunların heç biridir
- siyasi təsisatlardır

583 Mədəniyyətdə varisliyin mahiyyəti nədir?

- bunlardan heç biri deyildir
- irsiyyətdən irəli gəlir
- üzvi aləmin qanunlarına tabedir
- bioloji xarakter daşıyır
- sosial məzmun daşıyır

584 Mədəniyyətin fasiləsizliyi nə ilə şərtlənir?

- elmi tərəqqisindən irəli gəlir
- yaşayış uğrunda mübarizə ilə şərtlənir
- varislik əlaqələri ilə şərtlənir
- sosial tərəqqiyə istinad edir
- "irsiyyətlə bağlıdır"

585 Mədəniyyətdə novatorluq nəyi həyata keçirir?

- ideoloji funksiya yerinə yetirir
- mədəniyyətin fasiləsizliyini təmin edir
- mədəniyyətin inkişafını şərtləndirir
- mühafizəkarlığa gətirib çıxarır

elmin inkişafından asılıdır

586 Hansı bənddə mədəniyyətin formaları yanlış göstərilmişdir

- Təhsil, din, incəsənət
- Incəsənət, fəlsəfə, əkinçilik
- əkinçilik, sənaye, qusçuluq
- ədəbiyyat, rəssamlıq, maldarlıq
- Təbiət, qalaktika, yer kürəsi

587 Tarixi prosesə formasion yanaşma nəyi iddia edir

- Tarixi proses dalğavari xarakter daşıyır
- Tarixi proses dövrü səciyyə daşıyır
- Müxtəlif sivilizasiyaları bir-biri ilə müqayisə etmək olmaz
- Tarixin ümumi mənası hər bir xalqın öz taleyini özünün müəyyənləşdirilməsindədir
- Tarixi proses vahid olub ardıcıl olaraq bir sıra mərhələlərdən keçir

588 Mədəniyyətin fəlsəfi anlayışı hansıdır

- İnsanın təbiətlə şərtlənən davranış qayda və normaları
- Obyekti hakimiyyət olan siyasi münasibətlərin məcmusu
- İnsan tərəfindən öz inkişafı üçün yaradılmış maddi və mənəvi dəyərlər məcmusu
- İctimai münasibətlər məcmusu
- “Birinci təbiət”

589 Tarixi determinizm prinsipini seçin

- İctimai hadisələrin ardıcılıqla bir-birini şərtləndirməsi
- İctimai hadisələrin ancaq zərurət prinsipindən asılı olması
- İctimai hadisələrin ancaq azadlıqla əlaqələndirilməsi
- İctimai hadisələrin bir- biri ilə eyniləşdirilməsi
- İctimai hadisələrin bir-birini inkar etməsi

590 N.Danilevskinin mədəni-tarixi tipi nə deməkdir

- Cəmiyyətin mədəniyyətin parçalanması ilə müşayiət edən inkişaf mərhələsidir
- Təsərrüfat, siyasi, dini mədəni elementlərə əsaslanan və müəyyən inkişaf mərhələsini yaşayan mədəniyyətdir
- Mədəniyyətin spesifikliyini şərtləndirən mənəvi dəyərlər sistemidir
- İnsanların təbiətlə şərtlənən davranış qaydaları və normalarıdır
- İnsanların dinlə şərtlənən norma və davranış qaydalarıdır

591 Şpenqler sivilizasiyanı necə səciyyələndirir

- Sivilizasiya mədəni ənənə və adətləridir
- Sivilizasiya mədəniyyətin inkişafında son mərhələdir
- Sivilizasiya mədəniyyətin çiçəklənmə dövrüdür
- Sivilizasiya mədəniyyətin yaranma dövrüdür
- Sivilizasiya mədəniyyətin sinonimidir

592 Hansı yanaşmaya görə bəşəriyyətin vahid tarixi yoxdur, yalnız lokal sivilizasiyalar mövcuddur

- Formasion yanaşma
- Sivilizasiya yanaşma
- Sosioloji yanaşma
- Marksizm
- Kulturoloji yanaşma

593 İctimai inkişafın təhlilinə formasion yanaşmanın tərəfdarı kim olmuşdur

Toynbi

- K.Marks
- N.Danilevski
- O.Şpenqler
- P.Sorokin

594 A.Toynbinin fikrincə, sivilizasiyanın yaranması üçün mühitə qarşı cavab reaksiyası necə olmalıdır

- Zəif olmalıdır
- Mülayim olmalıdır
- Dalğavari olmalıdır
- Özündə inersiya qüvvəsi daşmalıdır
- Birdəfəlik və kəskin olmalıdır

595 Sivilizasiya nəyin yetirməsidir

- Bunların heç birinin
- Eqosentrik maraqların
- Antroposentrik dəyərlərin
- Dini dəyərlərin
- Varlığa estetik münasibətin

596 Aşağıdakılardan hansı sivilizasiya üçün səciyyəvidir

- Bunlardan heç biri
- İrrasionalizm
- Fərdiyyətçilik prinsipi
- Kollektivçilik prinsipi
- Humanizm prinsipi

597 Hərtərəfli inkişaf etmiş insan yetişdirməyi hansı dövr mədəniyyətin əsas vəzifəsi hesab edirdi

- Orta əsrlər
- İntibah dövrü
- Industrializm dövrü
- Postindustrializm
- Antik dövr

598 Aşağıdakılardan hansı mədəniyyəti səciyyələndirir

- Dəyərlərin mövcudluq məkanı
- Bunların hamısı
- İnsanda insani başlanğıcın inkişaf ölçüsü
- İnsanın maddi-dəyişdirici fəaliyyəti
- İnsanın mənəvi yaradıcılıq formaları

599 Elmin texnika ilə vahid bir sistemdə birləşməsi nəticəsində istehsalatın xarakterinin radikal şəkildə dəyişməsi necə adlanır

- sosial
- texniki-texnoloji inqilab
- intellektual inqilab
- kompüter inqilabı
- elmi-texniki inqilab

600 Müasir cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinə daxildir

- sınıf münasibətlər
- kredit təşkilatları

- bölgü münasibətləri
- istehlak münasibətləri
- elmi biliklər

601 Elmi dünyagörüşü hansı cəhətlərə malikdir

- Mənəvilik, qlobal səciyyə daşması
- Tələbatlara uyğunluq, ardıcılıq
- Obyektivlik, sistemlilik, məntiqilik
- Təqlidilik, mütənəsbilik
- Sabitlik, dayanıqlılıq, varislik

602 Elmin proqnostik funksiyasının artmasının səbəbi nədir?

- insanın şüurlu varlıq kimi özünəməxsusluğu
- elmin maddi və mənəvi amilləri
- müasir qlobal problemlərin bəşəriyyət üçün yaratdığı təhlükə
- iqtisadiyyat və istehsalın artması
- siyasətin, iqtisadiyyatın, elmin inkişaf templərinin artması

603 Elmin əsas aparıcı funksiyası hansıdır

- sosial yaddaş
- əməli-praktiki
- izahedici
- dünya görüşü
- proqnostik

604 Elmin özünəməxsusluğu nədə özünü bildirir?

- Həm biliklər sistemi, həm də sabit sosial institut kimi çıxış etməsində
- Mənəvi fəallıq kimi təzahür etməsində
- İnsanın təsvir və izah edilməsində
- Cəmiyyətin təsvir və izah edilməsində
- Təbiətin təsvir və izah edilməsində

605 Elm nəyin informasiya bazasından birini təşkil edir?

- psixologiyanın
- hüququn
- incəsənətin
- dünyagörüşün
- iqtisadiyyatın

606 Biliyin ilkin səviyyəsini göstərin

- praktiki bilik
- nəzəri bilik
- müərrəd bilik
- aprior bilik
- empirik bilik

607 Bu təlimin tərəfdarlarına görə, elmi-texniki tərəqqi etik nigilizmin artmasına səbəb olur

- pozitivizm
- liberalizm
- antistiyentizm
- frejdizm
- stiyentizm

608 Elmin müəyyən inkişaf mərhələsində elmi tədqiqatın modeli kimi çıxış edən elmi nəzəriyyəni göstərin

- təlim
- paradiqma
- nəzəriyyə
- doktrina
- ideologiya

609 Elmi nəzəriyyənin elementini göstərin

- eksperiment
- maddi obyektlərin təsviri
- fundamental anlayışlar və prinsiplər
- ayrı-ayrı faktlar
- abstraksiya

610 Elmi biliyin öyrənilən obyektin qanunları və mahiyyəti haqqında tam təsəvvürlər verən təşkili formasını göstərin

- problem
- fərziyyə
- ümumiləşdirmə
- fakt
- nəzəriyyə

611 Elmi biliklərin fərqləndirici xüsusiyyətlərindən birini göstərin

- mütləqliyi
- davamlılıq
- yoxlanıla bilməsi
- həqiqətəbənzərlik
- subyektivlik

612 Müasir elmi və texnoloji tərəqqinin xüsusiyyətini göstərin

- kütləvi maşın istehsalı
- elmi nəzəriyyənin əsasında yeni texnologiyaların inkişafı
- elektrik enerjisindən geniş istifadə
- sadalananlardan heç biri
- sənayenin avtomatlaşdırılması

613 Elmi bilikləri ən yüksək mədəni dəyər hesab edir

- volyuntarizm
- nigilizm
- neopozitivizm
- stiyentizm
- antistiyentizm

614 Hansı dövrdə elm ictimai həyatın bütün sahələrinin inkişafını müəyyənləşdirən amilə çevrilir

- orta əsrlərdə
- aqrar cəmiyyətdə
- XYII əsrin ilk elmi inqilabı zamanı
- postsənaye cəmiyyətində
- böyük coğrafi kəşflər dövründə

615 Empirik biliklərin həddindən artıq şişirdilməsinə nə deyilir

- postpozitivizm
- stiyentizm
- antistiyentizm
- pozitivizm
- praqmatizm

616 Elmdə problemliliyin mütləqləşdirilməsinə nə deyilir

- stiyentizm
- rasionalizm
- ziddiyyətlik
- problematizm
- praqmatizm

617 Anlayışlar, qanunlar, nəzəriyyələr hansı sahənin məhsuludur

- fəlsəfənin
- riyaziyyatın
- hüququn
- elmin
- tarixin

618 Hər hansı bir predmet sahəsində sistemləşdirilmiş bilik necə adlanır

- Hipotez
- Konsepsiya
- Təlim
- Nəzəriyyə
- Epistema

619 Təbiət elmlərinin və texniki biliklərin ən yüksək mədəni dəyərə malik olduğunu bəyan edən dünyagörüş hansıdır

- empirizm
- Texnisizm
- Praqmatizm
- Stiyentizm
- Antistiyentizm

620 Elmi idrakın fərqli cəhətlərindən biri hansıdır

- təcrübədə təkzib edilməsi
- metodlardan istifadə etməsi
- həqiqətə can atma
- praktiki əhəmiyyətlik
- təcrübədə təsdiqlənməsi

621 Fəlsəfə ilə elmin düzgün qarşılıqlı nisbətini göstərin

- heç bir variant düzgün deyil
- fəlsəfə elmdir
- fəlsəfə - elmin nəzəriyyəsidir
- fəlsəfə elmin metodologiyası kimi çıxış edir
- fəlsəfə ilə elmin bir-biri ilə əlaqəsi yoxdur

622 Qərb fəlsəfəsinin mədəniyyət sistemində təbiət elmlərinin rolunu mütləqləşdirən cərəyan necə adlanır

- neotomizm
- ekzistensializm

- pragmatizm
- stiyentizm
- pozitivizm

623 Falsifikasiya prinsipinin müəllifini göstərin

- Hantinqton
- Kun
- Lakatos
- Popper
- Vitqenşteyn

624 Elmi paradigmanın əvəz olunması necə adlanır

- elmi praktika
- elmi sensasiya
- elmi təkamül
- elmi inqilab
- elmi fiksiya

625 Elmin metodologiyasında paradigma anlayışını formulə etmiş mütəfəkkir kim olmuşdur

- Hantinqton
- Lakatos
- Popper
- Kun
- Vitqenşteyn

626 T.Kun elmin metodologiyasında hansı anlayışı formulə etmişdi

- nəzəriyyə
- konsepsiya
- model
- paradigma
- təlim

627 T.Kun hansı konsepsiyanın müəllifi olmuşdur

- elmi inqilabların xüsusiyyətləri
- elmi inqilabların mənşəyi
- elmi inqilabların tarixi
- elmi inqilabların strukturu
- elmi inqilabların gedişi

628 Elmi inqilabların strukturu konsepsiyasının müəllifi kimdir

- Hantinqton
- Kun
- Popper
- Lakatos
- Vitqenşteyn

629 Elmin situasiyaların proqnozlaşdırılması ilə bağlı olan funksiyası necə adlanır

- praksioloji
- humanist
- praktiki
- proqnostik
- aksioloji

630 Elmin gerçəkliyin dərkinin metod və qaydalar sistemini təmsil edən funksiyası hansıdır

- aksiomatik
- aksioloji
- humanist
- praktiki
- praksioloji

631 Aşağıda göstərilənlərdən hansı elmin funksiyalarına aiddir

- aksiomatik
- aksioloji
- humanist
- izahedici
- praksioloji

632 Gerçəkliyin sistemləşdirilmiş şəkildə dərkinə həyata keçirən mənəvi istehsal növü necə adlanır

- fizika
- məntiq
- nəzəriyyə
- elm
- fəlsəfə

633 Gerçəkliyin qanunauyğun tərəflərinin mücərrəd-məntiqi anlayışlar, kateqoriyalar və s formasında sistemləşdirilmiş şəkildə dərkinə nə deyilir

- fizika
- məntiq
- nəzəriyyə
- elm
- fəlsəfə

634 Mənəvi istehsal sahəsi kimi elmin əsas məhsulu nədir

- cəmiyyətin məhsuldar qüvvələri
- institutlar və universitetlər
- sosial norma və mədəni nümunələr
- anlayışlar, qanunlar, nəzəriyyələr
- həqiqət

635 Problematizm nə deməkdir

- dünyanın dərkənilənliyinin inkar edilməsi
- elmi biliyin genezisinin birinci forması
- hər bir bilik sahəsində elmiliyin meyanı
- çətinlik, maneə
- elmdə problemliliyin mütləqləşdirilməsi

636 Əsil alimi xarakterizə edən nədir

- elmə məhəbbət
- həqiqəti qoruma
- şöhrətpərəstlik
- mücərrəd təfəkkür və yaradıcı təxəyyül qabiliyyəti, peşə bilikləri
- dərketməyə can atma

637 Biliklər sistemi kimi nəzəriyyənin məntiqi strukturuna nə daxildir

obyektin element, əlaqə və tərəflərinin qarşılıqlı təsir qanunları
məntiq qanunları və qaydaları
prinsiplər, postulatlar, aksiomlar
● əsas anlayışlar və kateqoriyalar
köhnə və yeni nəzəriyyə

638 Elmi rasionallıq və onun cəmiyyətdə rolu problemi ilə kim məşğul olmuşdu

- sadalananlardan heç biri
- Kant, Fixte, Şelling
- Marks, Engels, Lenin
- Berqson, Qusserl, Veber
- antik filosoflar

639 Elmlə istehsalatın qarşılıqlı təsirlərində XIX əsrdə başlamış mərhələni Marks necə adlandırmışdı

- texnoloji inqilab
- istehsalat inqilabı
- elmi inqilab
- elmin cəmiyyətin bilavasitə məhsuldar qüvvəsinə çevrilməsi prosesi
- istehsalatın elmi qabaqlaması

640 Elmi rasionallığın klassik tipi nə vaxt formalaşmışdı

- antik dövrdə
- XIX əsrin sonu- XX əsrin ortalarında
- XIV-XV əsrlərdə
- XVII-XVIII əsrlərdə
- XX əsrin son rüblüyündə

641 Sosial təsisat kimi elmə nə daxildir

- elmi məktəblər, elmi cərəyanlar, elmi konsepsiyalar
- cəmiyyətin məhsuldar qüvvələri
- universitetlər, institutlar, akademiya
- elm sferasında davranışı təyin edən idarə və sosial normaların məcmusu
- fundamental elmlər, tətbiqi elmlər, ixtisaslaşdırılmış nəzəriyyələr

642 Elmi rasionallığın postqeyri-klassik tipinə səciyyəvi olan nədir

- tədqiqatın subyektindən və onun istifadə etdiyi vasitələrdən mücərrədləşmə
- ekoloji reallıqların araşdırılması
- dünyanın mexaniki mənzərəsinin öyrənilməsi
- özünüinşafda olan sistemlərin öyrənilməsi
- alimin tədqiqat vasitələrinin araşdırılması

643 Elmin inkişaf yolunda maneəyə çevrilmiş ənənəvi nəzəriyyə və təsəvvürlərin dağıdılması necə adlanır

- stiyentizm
- elmi-texniki tərəqqi
- islahat
- elmi inqilab
- modernləşdirmə

644 Elmin inkişafını bütün sosial problemlərin həllində universal vasitə hesab edən konsepsiya necə adlanır

rasionalizm
personalizm
romantizm

- stiyentizm
ekzistensializm

645 Elmi inqilabların baş verməsi nə ilə əlaqədardır

- yeni elmi kəşflərlə
elmin yeni təşkili formalarının meydana gəlməsi ilə
yeni elmi təsisatların meydana gəlməsi ilə
- yeni elmi paradigmalardan meydana gəlməsi ilə
elmin istehsalatla yeni əlaqələrinin meydana gəlməsi ilə

646 Elmi biliyin aparıcı inkişaf amilinə çevrildiyi sivilizasiya necə adlanır

- qərb
texnogen
aqrar
- postsənaye
sənaye

647 Marksizm maddi nemətlər əldə etmək üçün cəmiyyətin təbiətə təsir vasitələrini necə adlandırır

- elm
texniki qüvvələr
iqtisadi qüvvələr
- məhsuldar qüvvələr
maddi-texniki qüvvələr

648 Stiyentizm nədir

- elmin mədəniyyətin ali mərhələsi kimi qiymətləndirilməsi
elmin subyekt və obyektə bölgüsü
dünyagörüş forması
orta əsr fəlsəfəsində cərəyan
elmi rəşənləliğin tipi

649 Aşağıda göstərilənlərdən hansı ictimai şüur formasıdır

- mifoloji
humanist
utopik
- elmi
adi- gündəlik

650 Elm nəyə deyilir

- nəzəriyyəyə
adi adamların başa düşmədikləri şeylərə
qəliz mülahizələr məcmusuna
- izahədən həqiqətlər və onların sübut edilməsi sisteminə
alimlərin imtiyazlarına

651 Aşağıda göstərilənlərdən hansılar elmi rəşənləliğin tiplərinə aiddir?

- klassik, müasir, humanist
sonrakı klassik, humanist, qeyri-klassik
klassik, sonrakı klassik, humanist
- klassik, qeyri-klassik, postqeyri-klassik
qeyri-klassik, klassik, müasir

652 Nəzəriyyə hansı funksiyaları yerinə yetirir

- dünyagörüşü və proqnostik
- idrak və izahetmə
- tərbiyə və idraki
- izahetmə və qabaqgörmə
- metodoloji və proqnostik

653 Elmi biliyin təşkilinin ali, ən inkişaf etmiş forması kimi tərif nəyə verilir

- akademiya
- konsepsiyaya
- təlimə
- nəzəriyyəyə
- elmi məktəbə

654 Əsaslandırılmış hipotez nəyə çevrilir

- təlimə
- konsepsiyaya
- elmə
- nəzəriyyəyə
- paradigmaya

655 Yunan dilindən tərcümədə problem sözü hansı mənə daşıyır

- axtarış
- şübhə
- alqoritm
- çətinlik, maneə
- məqsəd

656 Elmi biliyin genezisinin ilkin formasını nə təşkil edir

- anlayış
- nəzəriyyə
- problem
- hipotez
- təxəyyül

657 Aşağıda göstərilənlərdən hansı bu gün elmin ən mühüm inkişaf qanunauyğunluqlarını təşkil edir

- idrak vasitələrinin təkmilləşdirilməsi
- elmin inteqrasiyası
- elmin differensiasiyası
- elmin differensiasiyası və inteqrasiyası
- elmin modernləşdirilməsi

658 Antistiyentizm nədir

- təhsilin rolunun lazımi qədər qiymətləndirilməməsi
- idrak nəzəriyyəsi
- nəzəri biliklərin həddindən artıq şişirdilməsi
- empirik biliklərin həddindən artıq şişirdilməsi
- elmin differensiasiyası

659 İdraki, praktiki-təsirli funksiya aşağıda göstərilənlərdən hansının funksiyalarına aiddir

- incəsənətin

dünyagörüşün
mədəniyyətin
● elmin
əxlaqın

660 Aşağıdakılardan hansı elmi biliyin əsas cəhətlərinə aiddir

həqiqətin spesifik əsaslandırma üsullarının olması, təsdiqolma, obyektin tədqiq metodunun dərk mətni, edilməsi, verifikasiya olma
elmi biliyin sistemləşdirilmiş olması, yoxlana bilmə, sübutaytmə, obyektin tədqiq metodunun dərk edilməsi nəzərilik, sübutaytmə, yoxlana bilmə, obyektin tədqiq metodunun dərk edilməsi
● elmi biliyin sistemləşdirilmiş olması, həqiqətin spesifik əsaslandırma üsullarının olması, dərk edən subyektin xüsusi hazırlığının olması, obyektin tədqiq metodunun dərk edilməsi
verifikasiya ola bilən, təkzib oluna bilən, nəzərilik, obyektin tədqiq metodunun dərk edilməsi

661 Risk cəmiyyəti konsepsiyasının müəllifi kimdir

H.Martin
F.Nuşeler
● U.Bek
H.Şumann
S.Hantinqton

662 Ekologiya termini ilk dəfə 866-cı ildə kim tərəfindən işlədilmişdir

E.Pestel
M.Mesarovic
D.Medouz
● Ernst Hekkel
A.Peççei

663 S.Hantinqtona görə, qloballaşma nədir?

qlobal problemlərin kəskinləşməsi dövrüdür
● dünyanın nisbətən kiçik sistemlərin – mədəni –etniki sivilizasiyaların münafişə arenasına çevrilməsi prosesidir
mədəniyyət və ənənələrin dağılmasıdır
qlobal iqtisadi artım dövrüdür
ənənəvi siyasi qaydaların dağılması dövrüdür

664 Qloballaşmanı mültimədəni cəmiyyət dövrü kimi səciyyələndirən tədqiqatçı kim olmuşdur

O.Lafonten
● S.Hantinqton
F.Nuşeler
H.Şumann
U.Bek

665 Qlobal proqnozlaşdırmanın banisi kim olmuşdur

● J.Forrester
A.Peççei
M.Mesarovic
E.Pestel
D.Medouz

666 Qlobal problemlər hansı problemlərdir

● bəşəriyyətin mövcudluğuna təhlükə yaradan problemlərdir
həlli tapılmayan problemlərdir
beynəlxalq terrorçuluqla mübarizə problemləridir

ekoloji problemlərdir
yalnız inkişaf etməkdə olan və eləcə də keçmiş sosialist ölkələrinə xas olan problemlərdir

667 U.Bek hansı konsepsiyasının müəllifi olmuşdur

- texnotron cəmiyyət
- istehlak cəmiyyəti
- Kapitalizm cəmiyyəti
- Risk cəmiyyəti
- Informasiya cəmiyyəti

668 Artımın hədləri nəzəriyyəsinin müəlliflərini göstərin

- D.Bell, E.Toffler
- E.Toffer, U.Bek
- D. Forrester, D.Medouz
- D.Bell, U.Bek
- İ.Kant, T.Parsons

669 U.Bek hansı konsepsiyasının müəllifi olmuşdur?

- Kütləvi cəmiyyət
- bilik cəmiyyəti
- Informasiya cəmiyyəti
- Risk cəmiyyəti
- istehlak cəmiyyəti

670 Davamlı inkişaf konsepsiyası adlı sənəd harada imzalanmışdır

- Londonda
- Berndə
- Parisdə
- Rio-de-Janeyroda
- Romada

671 İnkişafın hədləri əsərində hansı problemlər nəzərdən keçirilmişdir

- mədəni
- ekoloji
- ekzistensial
- qlobal
- əxlaqi

672 Qloballaşmanı sosial reallığa, eləcə də insanlara gələcək təsiri aspektində öyrənən elm hansıdır

- etnoqrafiya
- mədəni antropologiya
- antropologiya
- fəlsəfə
- etnologiya

673 İnformasiya hansı cəmiyyətin inkişafının əsasında durur

- sadalananlardan heç birinin
- antik cəmiyyətin
- ənənəvi cəmiyyətin
- postindustrializmin
- sınfi cəmiyyətin

674 Postindustrial cəmiyyətin inkişafının əsasında duran əsas amili göstərin

- dövlət
- mədəniyyət
- əxlaq
- informasiya siyasət

675 Canlı orqanizmlərin ətraf mühitlə qarşılıqlı təsirlərini öyrənən elm hansıdır

- psixologiya
- biologiya
- sosiologiya
- ekologiya
- biokimya

676 Ekologiya terminini ilk dəfə istifadə edən alimi göstərin

- Engels
- Huk
- Marks
- Hekkel
- Habermas

677 Ümumdünya Davos Forumunda hər il kimlər toplaşır

- Bunlardan heç biri
- Siyasi qloballaşmanın tərəfdarları
- İqtisadi qloballaşmanın əleyhdarları
- İqtisadi qloballaşmanın tərəfdarları
- Mədəni qloballaşmanın tərəfdarları

678 J.Forrester nəyin banisi olmuşdur

- Qlobal fəlakətlərin
- qlobal böhranın
- qlobal istiləşmənin
- qlobal proqnozlaşdırmanın
- qlobal problemlərin

679 Qloballaşma nəticəsində dünyanın 8 mədəni-etniki sivilizasiyanın münaqişə səhnəsinə çevriləcəyini kim söyləmişdi

- E.Pestel
- D.Medouz
- A.Peççei
- Hantinqton
- M.Mesarovic

680 S.Hantinqton qloballaşmanı necə səciyyələndirirdi

- qlobal iqtisadi artım dövrü kimi
- mədəniyyət və ənənələrin dağılması kimi
- ənənəvi siyasi qaydaların dağılması dövrü kimi
- mültimədəni cəmiyyət dövrü kimi
- qlobal problemlərin kəskinləşməsi kimi

681 Roma klubu nə vaxt yaradılmışdır

- 2008-ci ildə
- 1988-ci ildə
- 1978-ci ildə
- 1968-ci ildə
- 1998-ci ildə

682 Roma klubu nədir

- Fəlsəfi cərəyan
- Roma futbol komandası
- Roma fəlsəfəsini öyrənən cəmiyyət
- müasir dövrün ən kəskin problemlərinin təhlili üçün yaradılmış beynəlxalq ictimai təşkilat
- Platonun akademiyası

683 Davamlı inkişaf konsepsiyası adlı sənəd nə vaxt imzalanmışdır

- 2003-ci ildə
- 2000-ci ildə
- 1990-cı ildə
- 1999-ci ildə
- 2001-cu ildə

684 Qloballaşmanı sosial reallığa, eləcə də insanlara gələcək təsiri aspektində öyrənən elm hansıdır

- əxlaq
- sosiologiya
- iqtisadiyyat
- fəlsəfə
- hüquq

685 Ekologiya nəyi öyrənir

- bunlardan heç birini
- istehsal tullantılarının ətraf mühitə təsiri
- ətraf mühitin çirklənmə dərəcəsini
- Müəyyən ərazidə yaşayan heyvan və bitkilərin əlaqəsini
- atmosferin vəziyyətini

686 İnformasiya hansı cəmiyyətin inkişafının əsasında durur

- sadalananlardan heç birinin
- feodal cəmiyyətin
- industrializmin
- postindustrializmin
- quldarlıq cəmiyyətinin

687 Postindustrial cəmiyyətin inkişafının əsasında duran əsas sosial amil hansıdır

- ekologiya
- maddi istehsal
- xidmətlər
- informasiya
- siyasət

688 Postindustrializm konsepsiyasında cəmiyyətin hansı sferası üstünlük təşkil edir

- siyasi sfera
- ekologiya
- servis

elm
maddi istehsal

689 Canlı orqanizmlərin ətraf mühitlə qarşılıqlı təsirlərini öyrənən elm hansıdır

- biologiya
- ekologiya
- geologiya
- biokimya
- sosial ekologiya

690 Ekologiya terminini ilk dəfə istifadə edən alman bioloqu kimdir

- Darvin
- Hegel
- Hekkel
- Vernadski
- Engels

691 Təbiətin cəmiyyətin həyat sferasına daxil edilmiş hissəsi necə adlanır

- təbii mühit
- coğrafi mühit
- iqtisadi
- istehsal
- maddi mühit

692 Fəlsəfə tarixində təbiətlə insanı vahid bir tam kimi götürən dövr hansı olmuşdur

- kapitalizm
- orta əsrlər
- modern
- postmodern
- antik

693 İnsanı əhatə edən rəngarəng aləm necə adlanır

- stratosfer
- biosfer
- litosfer
- təbiət
- kosmos

694 Müasir dünyada müharibə və sülh, demoqrafik və ekoloji problemlər adlanır

- ümumbəşəri problemlər
- milli problemlər
- lokal problemlər
- qlobal problemlər
- siyasi problemlər

695 Fəlsəfi cərəyan kimi futurologiya nəyi öyrənir

- ailənin gələcəyini
- iqtisadiyyatın gələcəyini
- elmin gələcəyini
- bəşəriyyətin gələcəyini
- siyasətin gələcəyini

696 İnkişafın hədləri əsərində hansı problemlər nəzərdən keçirilmişdir

- elmi problemlər
- iqtisadi problemlər
- ekoloji problemlər
- bəşəriyyətin global problemləri
- siyasi problemlər

697 Müəyyən ərazidə yaşayan heyvanlar və bitkilərin əlaqəsi, onların bir-birinə və yaşadıkları mühitə münasibətlərini öyrənən elm necə adlanır

- Biologiya
- Etika
- Etnoqrafiya
- Ekologiya
- Ekonometrika

698 Qlobal orta sinfin tərkibinə kimlər daxildir

- hüquqşünaslar, fəhlələr, alimlər
- fəhlələr, qulluqçular, miqrantlar
- müəllimlər, həkimlər, hüquqşünaslar
- biznesmenlər, proqramçılar, menecerlər
- müəllimlər, həkimlər, miqrantlar

699 Mənbə mühazirə mətni, İqtisadi qloballaşmanın tərəfdarları hər il harada görüşürlər

- Ümumdünya Nyu-York Forumunda
- Ümumdünya Roma Forumunda
- Ümumdünya Moskva Forumunda
- Ümumdünya Davos Forumunda
- Ümumdünya Kiyev Forumunda

700 Elmdə qlobalistika termini nə vaxt yarandı

- XXI əsrdə
- XX əsrin 0-cı illərdə
- XIX əsrin sonunda
- XX əsrin 60-70-ci illərin sərhədində
- XX əsrin 0-cı illərdə

701 Qloballaşmanın mənfi tərəflərini tədqiqatçılar nə ilə əlaqələndirirlər

- mənəviyyətin tənəzzülü ilə
- demoqrafik problemlərin kəskinləşməsi ilə
- ekoloji problemlərin kəskinləşməsi ilə
- ABŞ-n bütün dünyaya zorla qəbul etdirdiyi qloballaşma modeli ilə
- müharibə təhlükəsinin artması ilə

702 Ekoloji təhlükənin mahiyyəti nədədir

- pamək effektinin artmasında
- insanın fəaliyyəti nəticəsində flora və faunanın məhv olmasında
- torpağın məhsuldarlığının azalmasında
- sadalananların hamısında
- təbii suların çirkləndirilməsində

703 Fəlsəfə qloballaşmanı hansı aspektdə nəzərdən keçirir

- psixoloji aspektdə
- ekoloji aspektdə
- geosiyasi aspektdə
- sosial reallığa, eləcə də insanlara gələcək təsiri aspektində
- iqtisadi aspektdə

704 Qloballaşma prosesləri hansı sahədə daha sürətlə cərəyan edir

- insanların şüurunda
- mədəniyyətdə
- siyasətdə
- iqtisadiyyatda
- sosial sahədə

705 Qloballaşmanı solumun sistemli transformasiyası kimi səciyyələndirən tədqiqatçılar diqqəti onun hansı aspekti üzərində cəmləşdirirlər

- ekoloji
- mədəni
- iqtisadi
- siyasi
- psixoloji

706 Aşağıdakılardan hansı müharibənin klassik tərifinə uyğundur

- Müharibə bir dövlətin digər dövlətə hücum etməsidir
- Müharibə dövlətlər arasında münaqişədir
- Müharibə bir çox nəsillərin böyük zəhmətlərinin nəticələrinin məhv edilməsidir
- Müharibə dövlətlər, siniflər, xalqlar, millətlər arasında mütəşəkkil silahlı mübarizədir, həmin qüvvələr arasındakı əlaqələr və münasibətləri ifadə edən siyasətin zorla həyata keçirilməsidir
- Müharibə ərazi uğrunda mübarizədir

707 Ekologiya elmi nəyi öyrənir

- atmosferin vəziyyətini
- dünya okeanının vəziyyətini
- müasir dövrün demoqrafik problemlərini
- ərzaq problemlərini
- müəyyən ərazidə yaşayan heyvanlar və bitkilərin əlaqəsi, onların bir-birinə və yaşadıkları mühitə münasibətlərini

708 Bəşəriyyətin qlobal problemləri hansı əsərdə nəzərdən keçirilmişdir

- “Ruhun fenomenologiyası”
- “Bizim gələcəyimiz”
- «Qanunların ruhu haqqında»
- «İnkişafın hədləri»
- «Elmi inqilabların strukturu»

709 Elmi təhlil istiqaməti kimi bəşəriyyətin gələcəyi fəlsəfənin hansı cərəyanının məzmununu təşkil edir

- qlobalistikanın
- futurologiyanın
- ontologiyasının
- qnoseologiyasının
- aksiologiyasının

710 S.Hantinqtona görə, qloballaşma nəticəsində dünya neçə mədəni-etniki sivilizasiyanın münaqişə səhnəsinə çevriləcəkdir

15
10
8
5
4

711 BMT-nin 99-ci ildə Rio-de-Janeyroda çağırılmış konfransında hansı sənəd imzalanmışdır

- “Artımın hədləri”
- «Davamlı inkişaf konsepsiyası”
- “Bizim gələcəyimiz”
- “Ədalət naminə səfərbərlik”
- “Planetin dostları”

712 Antiqlobalizm hərəkatının məqsədi nədir

- yeni informasiya texnologiyalarını inkişaf etdirmək
- varlı ölkələrdə cəmləşmiş maddi vəsait və ehtiyatları yenidən bölüşdürərək ədaləti bərpa etmək
- miqrasiyaların qarşısını almaq
- cinayətkarlıqla mübarizə aparmaq
- demoqrafik problemləri həll etmək

713 İqtisadi sferada qloballaşma prosesi nə ilə səciyyələnir

- sosial yönümlü iqtisadiyyatın formalaşması ilə
- iqtisadi proseslərin milli dövlətlərin çərçivələrindən kənara çıxması ilə
- kapital axınının artması ilə
- dövlətlərin qarşılıqlı faydalı iqtisadi əməkdaşlığı ilə
- dövlətlərin iqtisadi müstəqilliyinin artması ilə

714 Dünya birliyi qarşısında duran kəskin kompleks problemlər necə adlanır

- beynəlxalq
- global
- beynəlmiləl
- regional
- qitə

715 Bəşəriyyətin iqtisadi intreqrasiyası, ölkə və regionların bir-birindən asılılığının artması necə adlanır

- beynəlmiləşmə
- qloballaşma
- regionallşama
- informasiyalaşma
- ideolojiləşmə

716 968-ci ildə müasir dövrün ən kəskin problemlərini təhlili üçün yaradılmış beynəlxalq ictimai təşkilat necə adlanır

- Fransa klubu
- Roma klubu
- Bilderberq klubu
- London klubu
- Пари́с клубу

717 Roma klubu birliyi öz sıralarında kimləri birləşdirir

antik incəsənət sevərləri
Roma politoloqlarını

15.05.2017

Roma futbol azarkeşlərini

Roma filosoflarını

- müasir dövrün qlobal problemlərini araşdıran alimləri